Bestuurlijke vragen

Onderwerp	:	Begroting Land van Cuijk 2027
Nummer raadsvoorstel	:	RIS 2026-R-82
Datum raad	:	5 november 2026
Fractie	:	CDA, Team Lokaal, Liberaal LVC, FVD, PRO, D66, SP, Fractie Rouven Dupont
Nummer vragen	:	RIS 2026-BV-3

Inhoud

Bestuurlijke vragen CDA 2
Bestuurlijke vragen Team Lokaal 3
Bestuurlijke vragen Liberaal LVC 12
Bestuurlijke vragen FVD 19
Bestuurlijke vragen PRO 23
Bestuurlijke vragen VVD 27
Bestuurlijke vragen D66 28
Bestuurlijke vragen SP 30
Bestuurlijke vragen Fractie Rouven Dupont 38

Bestuurlijke vragen CDA

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1	18	Gladheidsbestrijding	In de begroting wordt structureel € 150.000,- extra beschikbaar gesteld voor gladheidsbestrijding, vanwege gewijzigde regelgeving en contractuele verplichtingen. **a.** In hoeverre ziet het college kansen om lokale agrarische ondernemers, aanvullend op de bestaande uitvoerende partijen, in te zetten bij de gladheidsbestrijding? Antwoord: Het college ziet goede mogelijkheden om lokale agrarische ondernemers ook in de toekomst te blijven betrekken bij de uitvoering van de gladheidbestrijding. Op dit moment wordt ongeveer de helft van de 19 gladheidsroutes uitgevoerd door lokale ondernemers. Daarnaast wordt bij extreme sneeuwval aanvullende ondersteuning geleverd door lokale agrarische ondernemers. Bij toekomstige aanbestedingen en contractvorming blijft het college aandacht houden voor de inzet van lokale partijen, mits zij voldoen aan de gestelde eisen op het gebied van kwaliteit, beschikbaarheid en veiligheid. Daarmee dragen we bij aan lokale werkgelegenheid en benutten we de kennis en betrokkenheid van ondernemers uit onze gemeente. **b.** Welke mogelijkheden ziet het college om hiermee de uitvoeringskosten te verlagen en tegelijkertijd de lokale economie te ondersteunen? Antwoord: Het college ziet kansen om de lokale economie te ondersteunen door lokale agrarische ondernemers te blijven betrekken bij de uitvoering van de gladheidbestrijding. De mogelijkheden om hiermee de uitvoeringskosten te verlagen zijn echter beperkt, aangezien de kostenontwikkeling met name wordt beïnvloed door aangescherpte landelijke richtlijnen, hogere beschikbaarheidsverplichtingen en gestegen prijzen van onder meer brandstoffen en strooizout. De inzet van lokale ondernemers draagt daarom vooral bij aan een robuuste en betrouwbare uitvoering van de gladheidbestrijding, waarbij tegelijkertijd de lokale economie wordt ondersteund.

Bestuurlijke vragen Team Lokaal

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1	11	Wonen en Woningbouw	In het coalitieakkoord is duidelijk afgesproken dat bij woningbouw kernen waar de laatste jaren weinig is gebouwd prioriteit krijgen. Over deze ambitie staat niets in het collegeprogramma. Hoe zit dit, hoe geeft u prioriteit aan deze kernen? Antwoord: In alle kernen wordt gebouwd, of zijn woningbouwplannen in voorbereiding, en dat is en blijft de ambitie de komende jaren. Daarnaast hebben de dorpen waarin de plannen minder vlot lopen extra prioriteit gekregen. In recent woningmarktonderzoek hebben de kleinere kernen ook extra aandacht gekregen t.o.v. de grotere kernen.
2	11	Wonen en Woningbouw	Er wordt in het collegeprogramma bij woningbouw niet gesproken over netcongestie. Denkt het college hier voor wat betreft de ambities geen last van te hebben/krijgen? Antwoord: Netcongestie, maar ook zaken als de regelgeving rondom spuitzonering zijn randvoorwaarden die allerlei opgaven waaronder de woningbouw kunnen frustreren. Vanzelfsprekend hebben deze zaken onze aandacht en kunnen invloed hebben op de uitvoering en prioritering.
3	11	Wonen en Woningbouw	In het coalitieakkoord is een ambitie uitgesproken over het bouwen van 500 woningen per jaar. Deze ambitie is niet opgenomen in het collegeprogramma. Kunt u dit toelichten, heeft u deze ambitie nog? Antwoord: Het collegeprogramma is een uitwerking van het coalitieakkoord. De doelstellingen en ambities zijn in het collegeprogramma voorzien van de ‘hoe-vraag’, welke acties gaan we plegen om de doelstellingen te bereiken. Deze twee mogen als één geheel worden gelezen.
4	13	Participatiebeleid	Op pagina 13 wordt als uitvoeringsrisico benoemd dat geen financiële middelen zijn gereserveerd voor de implementatie en uitvoering van het participatiebeleid. Tegelijkertijd vindt participatie plaats bij de voorbereiding en uitvoering van diverse beleidsstukken, programma's en projecten, onder andere binnen de Omgevingswet en het sociaal domein. **a.** Kan het college aangeven in hoeverre de kosten voor participatie al zijn opgenomen in de budgetten voor deze beleidsstukken, programma's en projecten? Antwoord: Participatie is geen nieuwe taak voor de gemeente, maar maakt nu al onderdeel uit van de voorbereiding en uitvoering van beleid, programma’s en projecten. Het participatiebeleid zorgt er vooral voor dat we dit gemeentebreed op een meer eenduidige en zorgvuldige manier doen. Aan de

			vaststelling van het participatiebeleid zijn geen aanvullende financiële consequenties verbonden. De uitvoering vindt vooralsnog plaats binnen de bestaande capaciteit en budgetten. Eventuele uitvoeringskosten voor participatie worden meegenomen binnen het betreffende beleid, programma of project. Uitvoering van het participatiebeleid binnen de organisatie op een eenduidige manier vraagt tijd en aandacht. Hiervoor wordt nog een implementatieplan opgesteld. **b.** Kan daarbij inzichtelijk worden gemaakt welke middelen en personele capaciteit hiervoor beschikbaar zijn en welke aanvullende middelen nog nodig zijn voor de implementatie en uitvoering van het gemeentebrede participatiebeleid en de kernendemocratie? Antwoord: Zoals bij vraag 4a aangegeven vindt de uitvoering vooralsnog plaats binnen de bestaande capaciteit en budgetten. De gebiedsmakelaars hebben en houden een belangrijke rol in de implementatie en uitvoering van ons kernendemocratiebeleid. Dit zal ook het geval zijn bij de implementatie van het vast te stellen participatiebeleid.
5	16	Openbare ruimte	Verkeersveiligheid heeft de aandacht in de begroting en het collegeprogramma. Op een aantal fietspaden buiten de bebouwde kom is weinig verlichting, bijvoorbeeld parallelweg Boxmeer-Sint Anthonis. Hier is al vaker aandacht voor gevraagd. Behalve weinig verlichting ontstaan er andere fietsstromen doordat voorzieningen zoals scholen en sport fuseren of op een andere locatie komen. In navolging op de provinciale motie en de daaropvolgende statenmededeling ‘Veilig op de fiets in het donker’ zou ook in het Land van Cuijk meer prioriteit gegeven moeten worden aan verlichting voor voetgangers en met name fietsers. Waar fietsstromen wijzigen zouden aanpassingen aan verlichting gereed moeten zijn voordat deze stromen wijzigen en niet naderhand. Hoe ziet het college dit? Antwoord: We zijn in 2026 gestart met een onderzoek van de kwaliteit van fietsinfrastructuur en verlichtingseisen voor diverse type fietsroutes. Dit betreft primaire en secundaire fietsroutes uit het Mobiliteitsplan, dorpsverbindingsroutes en sportclub- en schoolroutes. Bij dit onderzoek wordt breed aangepakt: enerzijds vanuit mobiliteit/verkeer, maar ook vanuit sociale (verkeers)veiligheid en verlichtings(on)mogelijkheden.
6	16 en 19/22	Veilige fietsroutes	In de begroting staat dat lopen en fietsen centraal staan in het mobiliteitsbeleid en dat verkeersveiligheid het uitgangspunt is. In het investeringsoverzicht zijn verschillende bedragen opgenomen voor verbetering van het fietsnetwerk en verkeersveiligheid, waarvan een aantal vanaf 2028. **a.** Kan het college aangeven welke concrete maatregelen in 2027 worden uitgevoerd om de verkeersveiligheid van fietsers te verbeteren, met aandacht voor routes tussen de kernen en naar scholen, sportvoorzieningen en werk?

			Antwoord: We werken aan het realiseren van het 'Uitvoeringsplan Mobiliteit 2024-2040'. Fietsen is daar een belangrijk onderdeel van. In 2027 gaan we verder met de projecten die in 2026 zijn gestart. Zo is een onderzoek gestart naar de fietsroute Cuijk-Boxmeer-Venray. En we gaan verder met het onderzoek van de kwaliteit van fietsinfrastructuur en verlichtingseisen voor diverse type fietsroutes. Dit betreft primaire en secundaire fietsroutes uit het Mobiliteitsplan, maar ook de dorpsverbindingsroutes en sportclub- en schoolroutes. Daarnaast zetten we ons in, samen met onze partners zoals de fietsersbond, om gedragsverandering bij (oude en jonge) fietsers te verbeteren. En draaien we volop mee in campagnes zoals 'AAN in het donker!'. **b.** Op basis van welke criteria worden onveilige fietsroutes en oversteekplaatsen geprioriteerd, en hoe worden meldingen van inwoners en dorps- en wijkraden daarbij betrokken? Antwoord: Het onderzoek naar de verschillende type fietsroutes wordt vanuit verschillende beleidsvelden benaderd. Dit plan kan niet zonder participatie tot stand komen. Dus er ligt zeker een rol voor inwoners en dorps- en wijkraden: inbreng van gebruikersparticipatie zal waarschijnlijk via een digitale knelpuntenkaart worden opgehaald. **c.** Welke budgetten zijn hiervoor in 2027 beschikbaar en welke maatregelen zijn voorzien voor 2028 en verder? Antwoord: De budgetten voor deze fietsprojecten zijn in het Uitvoeringsplan Mobiliteit geborgd. In de meerjarenbegroting staat dat we voor 2028 in ieder geval verbeteren van de fietsverbinding Uden-Mill. En we willen uitvoering geven aan het verbeteren van de kwaliteit van het infrastructurele fietsnetwerk. Dit betreft maatregelen zoals uit onderzoek naar voren gaan komen.
7	34	Privatisering buitensport	**a.** Wat betekent de privatisering van buitensport concreet voor verenigingen in de kleine kernen en kunnen alle verenigingen de toekomstige onderhouds- en energielasten dragen? Antwoord: Er is geen verschil tussen kernen voor wat betreft de privatisering. De verenigingen in de kleine kernen worden op eenzelfde wijze behandeld als die in grotere kernen. Het model is uitgelijnd op de basisvoorzieningen die benodigd zijn en de hoogte van de bijdrage aan de verenigingen is erop gericht om hen in staat te stellen in de vervangings- en onderhoudslasten te kunnen voorzien. Uiteraard blijven wij oog houden voor de financiële haalbaarheid voor verenigingen, ook in de kleinere kernen. Volledigheidshalve geldt voor de variant 'harde privatisering' een minimumaantal teams of leden. Hierdoor zal het voor kleine verenigingen niet mogelijk zijn om voor deze variant te kiezen. Dit om het risico van deze variant vanuit gemeenteperspectief te beperken. Voor de energielasten blijven de clubs

			onveranderd zelf verantwoordelijk. Zeker bij buitensport zijn deze lasten in algemene zin te overzien en hebben wij geen signalen of verwachtingen dat verenigingen dat niet kunnen. **b.** Is onderzocht of de structurele bijdrage van € 400.000,- oplopend naar € 1,2 miljoen voldoende is om alle buitensportverenigingen gelijkwaardig te behandelen? Antwoord: Zoals beschreven in de raadsinformatiebrief 'Reactie motie 2025-M-67 Perspectief en gelijkwaardigheid voor buitensportverenigingen' (2026-RIB-62) is er een zo goed mogelijke raming gemaakt van de benodigde structurele bedragen op basis van vergelijkbare grootte en aard van de verenigingen uit fase 3 met behulp van de beschikbare gegevens uit het model. Dit komt uit op een aanvullend benodigd bedrag van € 0,9 tot € 1,2 miljoen per jaar. Thans worden zoals in diezelfde raadsinformatiebrief beschreven de nulmetingen per accommodatie uit fase 3 uitgevoerd. De nulmetingen geven uiteindelijk het definitieve inzicht in de benodigde middelen. Voorlopig wordt conform de lijn uit de raadsinformatiebrief het maximumbedrag van € 1,2 miljoen gehanteerd. De definitieve financiële gevolgen zijn naar verwachting bij de perspectiefnota 2028 volledig in beeld. **c.** Hoe voorkomen we dat fusies van verenigingen straks een financiële noodzaak worden in plaats van een vrijwillige keuze? Antwoord: Het nieuwe financiële model ondersteunt een toekomstbestendige exploitatie en is erop gericht te voorkomen dat financiële overwegingen op zichzelf doorslaggevend zijn bij fusies. Ontwikkelingen in ledenaantallen en organisatorische draagkracht kunnen uiteraard wel aanleiding geven tot samenwerking. Het uitgangspunt blijft dat een eventuele fusie een vrijwillige keuze van de betrokken verenigingen is.
8	39	Krachtige gemeenschappen	**a.** Welke gevolgen hebben de financiële tekorten vanaf 2028 voor kleine kernen? De meerjarenbegroting laat structurele tekorten van circa € 17 tot € 19 miljoen zien. Antwoord: Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6. **b.** Waarom wordt nu € 8 miljoen uit de algemene reserve gehaald, terwijl nog niet duidelijk is welke voorzieningen in de toekomst behouden kunnen blijven? Antwoord: Zoals reeds aangekondigd bij de perspectiefnota en zoals beschreven in het bestuurlijk voorwoord van de begroting heeft ons college ervoor gekozen om een tussenbegroting neer te leggen. Hiermee wordt ruimte gecreëerd om de noodzakelijke keuzes zorgvuldig voor te bereiden en uit te werken.

9	39	Krachtige gemeenschappen	Hoe wordt voorkomen dat kleinere dorpen steeds afhankelijker worden van vrijwilligers terwijl gemeentelijke ondersteuning afneemt? Antwoord: Als gemeente zien wij de kracht van de gemeenschappen. We willen in al onze kernen, wijken en dorpen de ruimte blijven geven om samen verder te bouwen aan onze opgaven. Als gemeente faciliteren wij binnen onze koers en financiële mogelijkheden. Wij herkennen het beeld niet dat de gemeentelijke ondersteuning afneemt.
10	53/54	Leefbaarheid	In de begroting wordt op verschillende plaatsen het belang van leefbaarheid benadrukt. Daarbij gaat het niet alleen om voorzieningen, maar ook om werkgelegenheid, bewegen, ontmoeten, verenigingen en de betrokkenheid van inwoners. **a.** Hoe zorgt het college ervoor dat de verschillende programma's en bestaande budgetten in samenhang bijdragen aan de leefbaarheid van onze 33 kernen? Antwoord: In de basis maken we deze integrale afweging bij het opstellen van de programmabegroting. Bij de uitvoering van de Omgevingsvisie kiezen we voor gebiedsgericht en integraal werken, juist ook om alle (uitvoerings-)programma's in samenhang te kunnen blijven beschouwen. **b.** Wordt daarbij per kern gekeken naar wat inwoners nodig hebben en welke bestaande voorzieningen, initiatieven en mogelijkheden beter kunnen worden benut, voordat nieuwe investeringen worden voorgesteld? Antwoord: Leefbaarheid ligt op het snijvlak van de omgevingsvisie (die de raad eind dit jaar vaststelt) en de visie sociaal domein die in voorbereiding is. Of een kern leefbaar is, hangt niet alleen af van gebouwen en voorzieningen, maar ook van bereikbaarheid, plekken om elkaar te ontmoeten en de kracht van de gemeenschap. Daarom kijken we vanuit beide visies in samenhang naar wat er per kern/gebiedsprogramma nodig is. **c.** En hoe wordt voor de raad inzichtelijk gemaakt welke resultaten hiermee worden bereikt? Antwoord: In de programmabegroting stelt u vast wat uw raad wil bereiken, wat we daarvoor doen en wat dat gaat kosten. In de jaarstukken legt het college verantwoording af. Op inhoudelijke deelterreinen ontvangt uw raad met regelmaat raadsinformatiebrieven. **d.** Is het college bereid een leefbaarheidstoets verplicht te maken voordat voorzieningen worden samengevoegd of verplaatst en welke toets zou dat dan moeten zijn? Met andere woorden, wat is de minimale voorzieningenstructuur die een kern nodig heeft om leefbaar te blijven?

			Antwoord: Nee, daartoe zijn we niet bereid. Leefbaarheid is een meervoudig begrip dat bovendien per kern verschilt. Daarom is geen algemene minimale voorzieningenstructuur vast te stellen. We hechten vooral aan een integrale afweging in de gebiedsprogramma's.
11	54	Kernrandzone – woon en leefkwaliteit	In de begroting staat dat in 2027 wordt gestart met een plan van aanpak voor de kernrandzones, gericht op verbetering van de woon- en leefkwaliteit. In het coalitieakkoord is afgesproken dat gezondheid daarbij de belangrijkste leidraad is. **a.** Wordt bij het opstellen van dit plan van aanpak gezondheid breed benaderd, waarbij naast het verminderen van milieubelasting ook aandacht is voor mogelijkheden om te werken, te bewegen, te recreëren en elkaar te ontmoeten? Antwoord: Juist ook de geschetste mogelijkheden worden betrokken in de integrale aanpak én afweging van activiteiten in kernrandzones. **b.** Op welke wijze worden bij het opstellen van het plan van aanpak bestaande voorzieningen, verbindingen en initiatieven van inwoners en ondernemers in beeld gebracht en benut om de woon- en leefkwaliteit in de kernrandzones te verbeteren en nieuwe investeringen waar mogelijk te voorkomen? Antwoord: Onderdeel van de aanpak is een "foto" van de bestaande situatie en mogelijke initiatieven. Voor het in beeld brengen van de bestaande situaties zal uiteraard ook in overleg worden getreden met de bewoners/initiatiefnemers. Activiteiten dienen wel te passen binnen de kaders van de Omgevingsvisie. **c.** Kan het college ook aangeven welke middelen en personele capaciteit hiervoor in de Begroting 2027 beschikbaar zijn en of aanvullende middelen noodzakelijk worden geacht? Antwoord: Dit wordt in 2027 uitgevoerd binnen bestaande middelen en capaciteit.
12	53/54	Verdienvermogen en ondernemerschap in het landelijk gebied	In de begroting staat dat de gemeente de uitvoeringsprogramma's voor de transitie van de landbouw en de sociaaleconomische vitaliteit van het landelijk gebied voortzet. **a.** Welke concrete mogelijkheden biedt de gemeente in 2027 om het verdienvermogen van agrarische ondernemers te versterken en ruimte te bieden aan nieuwe verdienmodellen en verbreding van agrarische activiteiten? Antwoord: De gemeente zet zover als mogelijk in op maatwerk, innovatie en samenwerking om agrarische ondernemers te ondersteunen bij nieuwe verdienmodellen en verbreding van activiteiten. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheden om planologische belemmeringen weg te nemen, binnen de

			geldende wet- en regelgeving en met oog voor een zorgvuldige belangenafweging. De gemeentelijke beleidskeuzes en de procedures spelen hierbij een belangrijke rol. **b.** Welke belemmeringen ervaren ondernemers hierbij door gemeentelijke regels en procedures, en welke mogelijkheden ziet het college om deze te vereenvoudigen of weg te nemen? Antwoord: Waar mogelijk wil het college eventuele belemmeringen verminderen door procedures te vereenvoudigen, teams beter te laten samenwerken en ondernemers vroegtijdig duidelijkheid te bieden over mogelijkheden en voorwaarden. Uitgangspunt is: minder onnodige regeldruk, meer duidelijkheid en ruimte voor ondernemerschap.
13	56	Versnelling woningbouw	In programma 8 van de Begroting 2027 wordt vanaf 2027 jaarlijks € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor versnelling van de woningbouw. **a.** Kan het college aangeven hoe deze middelen concreet worden ingezet, welk deel bestemd is voor extra personele capaciteit en welk deel voor andere maatregelen? Antwoord: Dit betreft een voortzetting van de middelen die 2024, 2025 en 2026 ook beschikbaar waren gesteld om een versnelling in de woningbouw te bewerkstelligen. Het betreft inhuur van personeel, het inschakelen van adviesbureaus en de extra inzet (o.a. voor het uitvoeren van taxaties) voor de uitvoering van strategische grondaankopen gekoppeld aan ons actieve grondbeleid. Ongeveer 60% van het bedrag zal worden ingezet voor inhuur van personeel. **b.** Welke meetbare resultaten worden hiermee beoogd en hoe wordt de raad hierover geïnformeerd? Antwoord: Hiermee wordt beoogd om de plancapaciteit en de woningbouwproductie op hetzelfde niveau te houden als de afgelopen jaren. Hiermee zetten we in om de versnelling die is ingezet in 2024, 2025 en 2026 verder te continueren. Middels een raadsinformatiebrief wordt u regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de woningbouwprogrammering, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de kwantitatieve en kwalitatieve opgave. **c.** Kan het college garanderen dat versnelling van woningbouw niet leidt tot concentratie in Cuijk, Boxmeer, Grave en Mill? Antwoord: Aangezien we een woningbouwprogrammering in alle dorpen hebben kan het college garanderen dat de versnelling overal geldt. Versnelling is overigens gebaat bij grote projecten met veel woningen. Het bouwen met kleine projecten zorgt ervoor dat de snelheid wellicht omlaag gaat, omdat ook voor kleine projecten procedures, onderzoeken en planvorming nodig zijn. Dit gaat niet perse over het bouwen in kleine of grote kernen, maar daar waar de projecten groter (meer woningen) zijn is het efficiënter.

			d. Welke kernen hebben momenteel géén concreet woningbouwplan? En hoe verhoudt zich dat tot het coalitieakkoord? Antwoord: In iedere kern zijn er concrete plannen voor woningbouw. Sommigen zijn in uitvoering en anderen zijn in voorbereiding.
14	71	Leges	Uit de begroting blijkt dat de leges voor vergunningverlening onder de Omgevingswet een kostendekkendheid hebben van circa 46%. Hierdoor wordt ruim € 2 miljoen aan toegerekende kosten niet via leges gedekt. **a.** Waarom wordt bij een financieel krappe begroting ruim € 2 miljoen aan toegerekende kosten voor vergunningverlening niet via leges gedekt? Antwoord: Dit is het resultaat van eerdere besluitvorming tijdens harmonisatie en implementatie van de Omgevingswet. **b.** En welke mogelijkheden ziet het college om dit verschil te verkleinen zonder woningbouw en andere gewenste ontwikkelingen onnodig te belasten? Antwoord: Wij zijn als gemeente Land van Cuijk een van de goedkoopste gemeenten in de regio. Daarmee laten wij zien dat we bouwontwikkelingen stimuleren. Het is niet cijfermatig te onderbouwen of daadwerkelijk meer initiatieven naar onze gemeente trekken door deze lage leges te heffen. Aangezien het vaak gaat om een eenmalige uitgave voor initiatiefnemers is het ook denkbaar dat er een procentuele verhoging wordt voorgesteld om de kosten meer dekkend te maken.
15	72/72	Lokale heffingen	Uit de begroting blijkt dat de gemeentelijke woonlasten in 2027 beperkt stijgen en dat Land van Cuijk in 2026 op plaats 105 van 346 gemeenten staat wat betreft de gemiddelde woonlasten. **a.** Hoe verhouden de gemeentelijke woonlasten in Land van Cuijk zich in 2027 tot het landelijke gemiddelde en vergelijkbare gemeenten? Antwoord: Dat is op dit moment nog niet bekend. De Begroting 2027 wordt, net zoals in veel andere gemeenten, in november 2026 door uw raad vastgesteld, derhalve kunnen we op deze vraag op dit moment geen antwoord geven. **b.** En hoe wordt bij de financiële afwegingen voor de komende jaren rekening gehouden met de gevolgen voor de lasten van inwoners? Antwoord: Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6.

			c. Heeft het college een ‘bandbreedte’ in gedachte op welke plaats zij wil staan ten opzichte van andere gemeenten? Antwoord: Het college heeft op dit moment nog geen bandbreedte in gedachte, maar zal dit betrekken in het voorstel om tot een sluitende begroting te komen.

Bestuurlijke vragen Liberaal LVC

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1	10-14	Programma 1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Vanuit het bedrijfsleven ontvangen wij signalen dat de doorlooptijden van vergunningaanvragen en ruimtelijke procedures de ontwikkeling van ondernemingen belemmeren. Daarbij wordt regelmatig gewezen op een tekort aan ambtelijke capaciteit. Is het college bereid concrete doelstellingen vast te stellen voor het verkorten van vergunningprocedures? Antwoord: Het college wil bij het doorlopen van de procedures inzetten op slimmer en sneller werken. Vooraf concrete doelstellingen vaststellen voor het verkorten van vergunningsprocedures is vanwege de diversiteit ervan complex.
2	23-27	Programma 3 Economie, recreatie en toerisme	De toekomstige waterstofaftakking in Land van Cuijk kan op langere termijn bijdragen aan de energievoorziening van grote ondernemingen. Vanuit het georganiseerde bedrijfsleven, dat circa 200 bedrijven vertegenwoordigt, is aangegeven dat men voornemens is de Letter of Intent te ondertekenen. Welke bestuurlijke rol ziet het college voor Land van Cuijk bij de ontwikkeling van deze infrastructuur? Antwoord: Een hele actieve rol. We hebben namelijk als gemeente een Valve Study Agreement (VSA) ondertekend. Dat wil zeggen dat Gasunie in onze gemeente gaat onderzoeken op welke locatie het best een aftakking op het landelijk waterstofnet gemaakt kan worden. Een zogenaamd T-stuk. Medio 2027 wordt bekend welke plek het meest geschikt. Daarna wordt besloten hoe dit T-stuk te financieren.
3	23-27	Programma 3 Economie, recreatie en toerisme	Samenwerking bedrijventerreinen In België bestaan voorbeelden waarbij bedrijven op bedrijventerreinen gezamenlijk energie opwekken, opslaan en onderling afstemmen. **a.** Is het college bereid om samen met de ondernemersverenigingen en Enexis een vergelijkbare aanpak in Land van Cuijk te onderzoeken, waarbij netcongestieverzachters, batterijopslag, slim laden van elektrische vrachtwagens en gezamenlijke energiehubs worden betrokken? Antwoord: Jazeker. Sterker, dat gebeurt al. De gemeente Land van Cuijk werkt bijvoorbeeld aan het realiseren van een Clean Energy Hub in Haps. Deze hub moet er voor zorgen dat energie opgewekt en

			opgeslagen wordt. Vervolgens kan de opgewekte energie getransporteerd worden naar het naast gelegen bedrijventerrein Laarakker. Ook op andere bedrijventerreinen binnen onze gemeente, denk aan Saxe Gotha en Laarakker worden er naar samenwerkingsmogelijkheden gekeken. Als gemeente stimuleren we deze samenwerkingen. **b.** Is het college bereid hiervoor een concreet proefproject op een bedrijventerrein te ondersteunen? Antwoord: Een aantal 'proefprojecten' lopen al. Denk aan de Clean Energy Hub in Haps en het Grote Oogst project in de Haven van Cuijk. Met beide projecten willen we de netcongestie tegengaan. Mocht er vanuit een bedrijventerrein of energieleverancier een verzoek komen om tot een proefproject te komen, dan zijn we als gemeente altijd bereid om het gesprek aan te gaan.
4	23-27 65	Programma Toerisme Lokale heffingen	Uit de Programmabegroting 2027 blijkt dat de geraamde opbrengst uit toeristenbelasting in 2027 maar liefst 45% lager ligt dan de werkelijke opbrengst in 2025. **a.** Hoe verklaart het college deze forse daling, terwijl de gemeente juist inzet op versterking van recreatie en toerisme? Antwoord: In 2026 is de werkelijke opbrengst Toeristenbelasting al substantieel hoger dan de geraamde opbrengst. Via de perspectiefnota 2028 zal beoordeeld worden of de verwachte opbrengst aangepast gaat worden. **b.** Verwacht het college daadwerkelijk minder toeristische overnachtingen, of ligt er een andere oorzaak aan deze lagere raming ten grondslag? Antwoord: Nee, gezien de opbrengst van 2026 tot nu toe is het niet de verwachting dat het aantal toeristische overnachtingen minder zal zijn.
5	46-51	Programma 7 Milieu	Waterstof en energiehub Haps De ontwikkeling van een energiehub op de voormalige stortplaats in Haps biedt kansen om duurzame energieopwekking, opslag en regelbare elektriciteitsproductie te combineren. Is het college bereid te onderzoeken of de toekomstige waterstofaftakking kan worden betrokken bij de energiehub Haps, zodat waterstof kan worden ingezet als energiedrager voor opslag en regelbare elektriciteitsproductie? Antwoord: De waterstofaftakking zal niet eerder dan 2033 gerealiseerd zijn. De energiehub zal eerder gereed zijn. Het college is bereid om te onderzoeken welke rol waterstof kan spelen in de verdere ontwikkelingen van de energiehub.

6	46-51	Programma 7 Milieu	Waterkwaliteit en droogte **a.** Hoe bereidt het college zich voor op de gevolgen van toenemende droogte en de verplichtingen vanuit de Kaderrichtlijn Water? Antwoord: Voor de Kaderrichtlijn Water wordt momenteel een uitvoeringsprogramma opgesteld, gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit binnen onze gemeente. Dit programma wordt in Q1 of Q2 van 2027 aan de gemeenteraad voorgelegd. **b.** Welke bestuurlijke samenwerking vindt hierover plaats met de provincie, waterschappen en regionale partners, en welke Europese financieringsmogelijkheden worden onderzocht? Antwoord: Er zijn diverse bestuurlijke samenwerkingsverbanden met het waterschap en de provincie. Voorbeelden hiervan zijn de Verborgen Raamvallei en het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk, beide in samenwerking met Waterschap Aa en Maas. Ook zijn we betrokken bij het Grondwaterconvenant van de provincie Noord-Brabant en diverse lokale uitwerking hiervan via projecten van de RNOB.
7	130,142	Natuurbrandpreventie	In de begroting wordt voor natuurbrandpreventie in 2027 en 2028 jaarlijks €11.000 aan incidentele uitgaven geraamd. Voor 2029 en 2030 zijn geen bedragen opgenomen. Welke structurele aanpak van natuurbrandpreventie heeft het college voor ogen? Antwoord: Voor de natuurbrandbeheersing is met de andere terreinbeheerders, de veiligheidsregio en andere betrokken partners een gebiedscommissie gevormd. Met deze gebiedsgerichte aanpak is een gezamenlijk natuurbrandbeheersplan Land van Cuijk opgesteld, en een uitvoeringsplan. Hierin is aandacht voor onder meer bereikbaarheid en toegankelijkheid van natuurgebieden, beschikbaarheid van bluswater, inrichting en beheer van gebieden en de aanwezigheid van kwetsbare functies in of nabij natuurgebieden. Het natuurbrandbeheersplan vormt daarmee een gezamenlijke basis voor preventie, voorbereiding en incidentenbestrijding.
8		Algemeen	De gemeente Gemert-Bakel stelt bij de begrotingsbehandeling ook een gedetailleerde begroting beschikbaar, met een verdere uitsplitsing van de baten en lasten. Juist gezien de forse structurele bezuinigingsopgave waar onze gemeente voor staat, vinden wij het belangrijk dat de raad meer inzicht krijgt in de opbouw van de begroting. Dit helpt ons om de financiële effecten van mogelijke bezuinigingen beter te beoordelen en kansen voor een efficiëntere besteding van middelen te herkennen. Is het college bereid om, naar voorbeeld van Gemert-Bakel, voortaan ook een digitale detailbegroting beschikbaar te stellen, met een uitsplitsing naar kostenplaatsen en kostensoorten?

			Antwoord: Nee, het college is hiertoe niet bereid. In de financiële verordening heeft de raad besloten over de wijze van rapporteren door het college. Het verantwoordingsniveau is gelijk aan de presentatiewijze.
9		Algemeen	**a.** Welke concrete, structurele besparingen heeft het college inmiddels in beeld die op korte termijn gerealiseerd kunnen worden? De gemeenteraad heeft hiervoor eerder al richting meegegeven. Antwoord: In de bijgevoegde memo bij de raadsstukken (RIS 2026-Rmemo-6) staat beschreven hoe het college gezamenlijk met de raad het proces gaat lopen om tot een meerjarige sluitende begroting te komen. **b.** Waarom zijn deze besparingen nog niet verwerkt in de begroting en wordt in plaats daarvan een beroep gedaan op de algemene reserve? Antwoord: Zie het antwoord bij 9a.
10		Algemeen	De gemeenteraad krijgt louter technische uitleg over de begroting. U gaat nu met bureau Berenschot in zee. **a.** Kunnen wij in de werkbijeenkomst dan wél politieke vragen stellen aan het bureau? Antwoord: U kunt uw politieke vragen aan het college richten. **b.** Dan nog een belangrijke vraag: krijgen wij het rapport tegelijkertijd met het college te zien? U schrijft nu dat u met een voorstel komt n.a.v. het rapport. Krijgt de gemeenteraad dit rapport ook? Wij willen graag vanaf de basis meedenken. Antwoord: Ja, u krijgt het rapport toegezonden. Voor het overige proces verwijzen we u naar het memo bij de raadsstukken (RIS 2026-Rmemo-6).
11		Algemeen	U gaat ook inwoners consulteren over de financiën in Land van Cuijk. Nu worden de inwoners vertegenwoordigd door de gekozen raadsleden. **a.** Hoe gaat u bepalen wie er buiten de gemeenteraad met u mee gaat denken? Antwoord: We hebben u ter overweging meegegeven een hoorzitting met inwoners/ketenpartners te organiseren. Het initiatief hiertoe, en daarmee ook welke inwoners/ketenpartners hiervoor uitgenodigd worden, ligt bij uw raad. Dit eventuele proces wordt afgestemd tussen uw raad en de griffie. **b.** Hoe gaat u dit organiseren zonder de democratie in gevaar te brengen?

			Antwoord: Zie het antwoord bij 11a.
12		Programma 6 Sociaal Domein	Welke concrete maatregelen gaat u nemen om de kwaliteit van de zorg (jeugd, WMO) te borgen én de kosten beheersbaar te houden? Antwoord: We waarborgen de kwaliteit van zorg door inzet van toezichthouders op aanbieders, actief contractmanagement en het periodiek evalueren van ondersteuningstrajecten. De uitgaven per zorgtype worden gemonitord en voor specialistische zorg wordt er regionaal samengewerkt. We volgen niet alleen de kosten, maar ook de effecten van de ondersteuning die we inzetten. Naast sturen op toegang, zet het college in op het versterken van het voorliggend veld. Door hulpvragen tijdig op te pakken en inwoners via algemenere voorzieningen te ondersteunen, kan zwaardere of duurdere zorg worden voorkomen. Voor zowel jeugdzorg als Wmo voeren we een jaarlijks cliënt-ervaringsonderzoek uit. Aanvullend zetten we voor jeugd vanaf 2027 gericht in op kostenbeheersing met de aanpak doelmatige en effectieve inzet van specialistische jeugdhulp.
13		Programma 8 Volkshuisvesting	Hoe staat het met het onderzoek om inwoners met een maatschappelijk of economische binding voorrang te geven? Als het goed is zijn er legio voorbeelden in Nederland en bent u er al maanden mee bezig. We zijn dus benieuwd. Wij spreken hier over een binding bij een kern en dus ook voorrang voor die specifieke kern, dus niet over een binding met Land van Cuijk. Hebben we het nog steeds over hetzelfde? Antwoord: Het schaarste en verdringingsonderzoek wordt met meerdere gemeenten in de regio Noordoost-Brabant uitgevoerd. We willen het wel of niet invoeren van een vergunningstelstel voor betaalbare koopwoningen koppelen aan de verplichte urgentieregeling vanuit de Wet versterking regie volkshuisvesting. In januari komen we bij u terug met de resultaten d.m.v. een themabijeenkomst. Daarna komt dit ter vaststelling in de raad.
14		Programma 8 Volkshuisvesting	Bent u bereid om naar verhouding méér te bouwen in kleine kernen waar juist de woonbehoefte heel groot is, bijvoorbeeld doordat er lange tijd niet gebouwd is? Een andere reden kan zijn dat het voor het behoud van voorzieningen en leefbaarheid een voorwaarde is. Antwoord: De woonbehoefte is overal groot en we bouwen in iedere kern en/of zijn bezig met plannen. De programmering van onze woningbouw is hierbij leidend. U ontvangt hier ieder half jaar een update over de voortgang.
15		Programma 8 Volkshuisvesting	We lezen niets over het loslaten van de 30% sociale huur bij kleinschalige projecten. Is dat van de baan? Wat is de status?

			Antwoord: Om de verplichte 30% sociale huur te halen in de nieuwbouwprogrammering is het belangrijk om in zoveel mogelijk plannen in te zetten op (een deel) sociale huur. We begrijpen wel dat het in hele kleine plannen (weinig woningen) het lastig is om de sociale huuropgave te halen en daarom is er een woonfonds/sociaal vereveningsfonds in ontwikkeling zoals ook opgenomen in het collegeprogramma.
16		Programma 7 Milieu	U wilt in deze bestuursperiode 93.828 bomen planten. Wij krijgen graag een beeld van dit project. **a.** Zijn de incidentele en structurele kosten in beeld? Antwoord: In het eerste kwartaal van 2027 wordt een plan van aanpak opgesteld. Hierin zullen de antwoorden op de gestelde vragen onder a, b en c te vinden zijn. **b.** Is er voldoende capaciteit? Antwoord: Zie antwoord 16a. **c.** Waar komen deze bomen en heeft dit gevolgen voor andere projecten zoals woningbouw? Antwoord: Zie antwoord 16a.
17		Algemeen	**a.** Hoe verklaart u de forse stijging van de externe inhuur in 2025, ondanks de uitbreiding van de ambtelijke organisatie? Antwoord: De stijging van inhuurkosten wordt deels verklaard door een gewijzigde wijze van verantwoorden. In 2024 werden tijdschrijfuren anders verantwoord, niet op 'inhuur'. Sinds 2025 worden deze meegenomen in de inhuurcijfers en de jaarstukken. De daadwerkelijke inzet van externe inhuur is nagenoeg gelijk gebleven. Vanaf heden beoordelen we iedere inhuuropdracht kritisch en kijken we waar vacatures structureel ingevuld kunnen worden. Ook onderzoeken we waar tijdelijke arbeidsovereenkomsten een alternatief bieden voor externe inhuur. Met strategische personeelsplanning anticiperen we op toekomstige personeelsbehoefte, stimuleren we interne mobiliteit en ontwikkeling van medewerkers. Zo willen we afhankelijkheid van externe inhuur verminderen en personeelskosten beheersen. **b.** Welke concrete maatregelen worden genomen om de afhankelijkheid van externe inhuur terug te dringen? Antwoord: Beleid rondom inhuur was reeds aangescherpt vanaf 2025. Recent heeft er wederom een verscherping (procedureel en qua mandaat) plaatsgevonden waar het gaat op wel/niet inhuren van

			medewerkers. Tevens volgen wij de wet DBA (fiscus) op om schijnzelfstandigheid tegen te gaan (strak intern proces). Dit leidt ook tot reducering van inhuurkrachten. Met het nieuwe proces van Strategisch Personeelsbeleid wordt ingezet op het gericht opleiden en ontwikkelen van medewerkers, zodat zij kunnen doorgroeien naar functies waar behoefte aan is. Hierdoor wordt de ambtelijke organisatie minder afhankelijk van externe inhuur. Ter informatie: 17% van de bezetting bij de gemeente Land van Cuijk bestaat uit externe inhuur. Het percentage bij vergelijkbare gemeenten is 18,7% (cijfers 2025).
18		Programma 2 Openbare Ruimte	Het college geeft aan de investeringsplanning voor wegen en openbare ruimte richting de begroting 2028 opnieuw te bekijken. **a.** Op basis van welke criteria wordt bepaald welke projecten voorrang krijgen, worden uitgesteld of mogelijk helemaal vervallen? Antwoord: De criteria zijn nog niet bepaald. Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6. **b.** Wat zijn de gevolgen van deze herprioritering voor de verschillende kernen binnen onze gemeente? Antwoord: Ook dat zal afhangen van nog te maken keuzes.
19		Programma 8 Volkshuisvesting	Voor de versnelling van woningbouw wordt opnieuw € 1 miljoen per jaar uitgetrokken. Ook de afgelopen jaren zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. **a.** Wat hebben die eerdere investeringen concreet opgeleverd? Antwoord: De eerdere investeringen hebben extra plancapaciteit en uiteindelijk meer realisatie van woningen opgeleverd. Vanaf 2023 is er een stijging in het aantal gerealiseerde woningen te zien. In 2025 zijn in totaal 774 woningen gereed gemeld. **b.** En welke extra woningbouwproductie of versnelling verwacht het college met dit nieuwe budget te realiseren? Antwoord: Continuering van de woningbouwproductie en in de periode vanaf 2027 wordt extra ingezet op het hard maken van de zachte plancapaciteit.

Bestuurlijke vragen FVD

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1	19-20	Programma Droge Ecologische Verbindingszones (EVZ) / natuurontwikkeling	In de begroting 2027 en het raadsvoorstel is een bruto investering van € 10 miljoen opgenomen voor het Programma Droge EVZ 2027-2031 (€ 7,5 miljoen GOB-subsidie + € 2,5 miljoen gemeentelijk). Op de technische vragen van FVD (RIS 2026-T-73) gaf het college aan dat de exacte besteding van het voorbereidingskrediet van € 200.000,- 'maatwerk' is en op voorhand niet te specificeren, en dat grondaankopen uitsluitend op vrijwillige basis plaatsvinden. **a.** Kan het college, gezien de structurele tekorten vanaf 2028 en de noodzaak tot fundamentele keuzes, onderbouwen waarom juist in deze financieel krappe periode prioriteit wordt gegeven aan grootschalige natuurontwikkeling via EVZ's, terwijl de eigen bijdrage van de gemeente (€ 2,5 miljoen) en de structurele beheerlasten op de begroting drukken? Antwoord: De onderbouwing waar hier naar gevraagd wordt is duidelijk terug te vinden in de Natuurvisie Land van Cuijk 2024-2030. Kort samengevat, de natuur, ook in onze gemeente, staat onder druk terwijl juist natuur van groot belang is voor een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor onze inwoners. Daarom zetten wij in op behoud van de aanwezige natuur en natuurontwikkeling. **b.** Welke concrete maatschappelijke of wettelijke verplichting maakt dat deze investering zwaarder weegt dan bijvoorbeeld het structureel sluitend maken van de begroting of het ontzien van de agrarische sector? Antwoord: Deze keuze is gebaseerd op de wettelijke en beleidsmatige opgaven van het Rijk en de provincie voor de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland, de Europese natuurherstelopgave richting 2030 en de gemeentelijke natuurvisie, die in lijn hiermee is vastgesteld. Daarnaast bieden de realisatietermijnen en gemaakte afspraken in de overeenkomst met het Groen Ontwikkelfonds Brabant beperkte ruimte voor vertraging. In de vorige bezuinigingsronde is echter al maximaal getemporiseerd tot en met 2032. Op grond van de geldende BBV-regels dient de gemeente de financiële gevolgen van het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen op een verantwoorde wijze in de begroting te verwerken.
2		Programma Droge Ecologische Verbindingszones (EVZ)	Het college stelt in de beantwoording van de technische vragen dat er geen onteigeningsinstrumentarium wordt ingezet en dat grondaankopen vrijwillig plaatsvinden. Tegelijkertijd wordt een aanzienlijk budget gereserveerd voor grondaankopen en voorbereiding.

			a. Hoe weegt het college de gevolgen voor de agrarische grondmarkt, de concurrentiepositie van lokale agrarisch ondernemers en de voedselproductie in Land van Cuijk af tegen de beoogde ecologische winst van de EVZ's? Antwoord: Budget voor verwerven van grond voor natuurdoelen wordt marktconform gedaan op basis van grondtaxaties door beëdigde grondtaxateurs. Private ondernemers kunnen echter in tegenstelling tot de gemeenten daarmee concurreren, omdat zij niet gehouden zijn aan grondtaxaties. Verder worden regelmatig gronden verworven of gemeentelijke gronden ingericht, die agrarisch minder interessant zijn, maar juist wel voor natuurdoeleinden geschikt zijn, zoals overhoeken en/of moeilijk bereikbare percelen. Daarnaast gaat het niet altijd om verwerven van gronden, maar ook om verpachten via natuurpacht, waardoor percelen hun agrarische bestemming blijven houden en agrarisch natuurinclusief benut worden. **b.** Is het college bereid om, voordat verdere kredieten of grondaankopen worden gedaan, een onafhankelijke effectrapportage te laten uitvoeren naar de impact op de agrarische sector en deze aan de raad voor te leggen? Antwoord: Wij zien geen noodzaak in het uitvoeren van een effectrapportage.
3		Programma Droge Ecologische Verbindingszones (EVZ)	De begroting 2027 wordt gepresenteerd als 'tussenbegroting' waarin ruimte wordt gecreëerd om fundamentele keuzes voor te bereiden. Tegelijkertijd wordt alvast een meerjarig investeringsprogramma van € 10 miljoen voor natuurontwikkeling vastgelegd, waarvan het merendeel afhankelijk is van externe subsidie. **a.** Kan het college aangeven hoe deze keuze zich verhoudt tot de door het college gewenste 'slanke en sobere organisatie' en het maken van scherpe prioriteiten? Antwoord: Juist het feit dat 100% investering 75% vergoeding betekent, is een scherpe keuze. Omdat de opgave voor de gemeente namelijk blijft, maar zij dus nu wel de kans heeft om met een relatief gering eigen investering van 25% te realiseren. **b.** Wat maakt dat de aankoop van droge en natte EVZ's zoveel college prioriteit krijgt in tijden van grote bezuinigingen? Antwoord: Zie beantwoording bij vraag 1a.
4		Sociaal Domein	Het college geeft aan dat het aantal statushouders met een Participatiewet-uitkering niet apart wordt geregistreerd.

			a. Waarom kiest het college ervoor om deze groep niet afzonderlijk in beeld te brengen, terwijl de raad en inwoners recht hebben op inzicht in de omvang en kosten van deze specifieke doelgroep? Antwoord: We brengen dit niet afzonderlijk in beeld, omdat dit niet relevant is voor het uitvoeren van de wettelijke taak. **b.** Welke bestuurlijke overweging ligt hieraan ten grondslag, en hoe kan de raad haar controlerende taak uitoefenen zonder deze cijfers? Antwoord: Artikel 11 van de Participatiewet schrijft voor dat het college de uitvoering van de Participatiewet dient te verrichten voor iedere in Nederland woonachtige Nederlander of hij of zij die hiermee gelijk gesteld worden. Het college monitort de uitvoering van de Participatiewet als geheel aan de hand van beschikbare gegevens over het bijstandsbestand, re-integratie en uitstroom. Een afzonderlijke afsplitsing naar achtergrond wordt hierbij niet gemaakt.
5		Sociaal Domein	Ook voor de bijzondere bijstand en de meedoenregeling wordt het aantal statushouders niet apart geregistreerd. Is het college bereid om alsnog te starten met een aparte registratie van statushouders binnen de Participatiewet, bijzondere bijstand en meedoenregeling, zodat de raad inzicht krijgt in zowel de aantallen als de bijbehorende kosten? Zo nee, waarom niet? Antwoord: Het college is niet bereid om dit apart in beeld te brengen, omdat het voor de uitvoering van deze regelingen geen meerwaarde heeft. De uitvoering van de Participatiewet dient het college te verrichten voor elke in Nederland woonachtige Nederlander of hij of zij die hiermee gelijk gesteld worden. Het college toetst bij aanvraag op dit criterium.
6		Sociaal Domein	Het college stelt dat de totale BUIG-uitkering toereikend is voor alle uitkeringsgerechtigden, inclusief statushouders, maar kan of wil geen specificatie geven van de lasten die specifiek aan statushouders kunnen worden toegerekend. **a.** Hoe kan het college dan sturen op de kosten van deze doelgroep en onderbouwen dat de gemeentelijke algemene middelen niet (extra) worden belast? Antwoord: De toereikendheid van het beschikbare BUIG-budget wordt beoordeeld op het geheel van rechthebbenden. De ontvangen BUIG-uitkering is toereikend om de lasten voor alle rechthebbenden te dekken. De algemene middelen worden dus niet (extra) belast. Zie ook eerdere antwoorden.

			b. Is het college bereid om in de volgende begroting of een raadsinformatiebrief alsnog een onderbouwde inschatting te geven van de omvang en financiële impact van statushouders binnen de Participatiewet? Antwoord: Het college is niet bereid om dit apart te registreren, of hiervan een afzonderlijke inschatting te maken, omdat het geen meerwaarde heeft dit apart in beeld te brengen, gelet op de wettelijke taak en de inhoud van artikel 11 van de Participatiewet (rechthebbenden van de Participatiewet).
7		Jeugdhulp	In de Begroting 2027 wordt Veilig Thuis niet genoemd, terwijl sprake is van structurele wachtlijsten, personeelstekorten en een oproep om extra financiering. Kan het college aangeven op welke wijze de bekostiging van Veilig Thuis is opgenomen in de Begroting 2027 en meerjarenraming, en of de huidige problematiek (wachtlijsten en capaciteit) hierin is verwerkt? Antwoord: De reguliere bekostiging van Veilig Thuis is onderdeel van het in de begroting opgenomen regionaal budgettair kader (beschikbare middelen) van centrumgemeente ’s-Hertogenbosch. De financiële gevolgen voor 2027 en volgende jaren zullen hierin verwerkt worden. Centrumgemeente ‘s-Hertogenbosch coördineert dit. Iedere gemeente in de regio draagt bij aan dit budget. De financiële effecten nemen we mee bij de perspectiefnota.
8		Jeugdhulp	De raad heeft als controlerende taak zicht nodig op de effectiviteit en continuïteit van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. **a.** Op welke wijze kan de raad concreet zicht houden op de prestaties, wachtlijsten en financiële positie van Veilig Thuis in de regio, en welke afspraken (bijv. in de gemeenschappelijke regeling of met de uitvoeringsorganisatie) liggen hieraan ten grondslag? Antwoord: Zie hiervoor de recente beantwoording van schriftelijke raadsvragen over Veilig Thuis (2026-V-95). **b.** Is het college bereid deze informatie actief en tijdig aan de raad te verstrekken? Antwoord: De raad is en wordt door middel van de raadsinformatiebrieven actief geïnformeerd over de situatie en eventuele ontwikkelingen bij Veilig Thuis.

Bestuurlijke vragen PRO

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1	7 & 55	Woningbouw	**a.** Welke concrete versnelling verwacht het college te realiseren met de structurele inzet van € 1 miljoen per jaar voor woningbouw? Antwoord: Het betreft een voortzetting van de middelen die 2024, 2025 en 2026 ook beschikbaar waren gesteld om een versnelling in de woningbouw te bewerkstelligen. Hiermee wordt beoogd om de plancapaciteit en de woningbouwproductie op hetzelfde niveau te houden als de afgelopen jaren. Hiermee zetten we in om de versnelling die is ingezet in 2024 en daarna, verder te continueren. **b.** Hoe wordt inzichtelijk gemaakt welke resultaten hierdoor aanvullend worden bereikt? Antwoord: Middels een raadsinformatiebrief wordt u regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de woningbouwprogrammering, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de kwantitatieve en kwalitatieve opgave.
2	34 – 36	Privatisering buitensport	**a.** Hoe borgt het college bij de verdere privatisering van buitensportaccommodaties dat verenigingen voldoende organisatorische en financiële draagkracht behouden? Antwoord: Het financiële model horende bij de privatisering is erop gericht verenigingen voldoende te ondersteunen om in hun vervangings- en onderhoudsverplichtingen te voorzien. Via de kwaliteitscontrole wordt periodiek getoetst of de basisvoorzieningen voldoen aan de NEN-norm 2767. Indien hieruit gebreken worden geconstateerd kan het college interveniëren in de uitvoering. Dit geldt tevens als de vereniging haar verplichtingen niet nakomt of fuseert. De gemeente kan de verplichtingen op kosten van de vereniging uitvoeren of de overeenkomst tussentijds beëindigen. **b.** Hoe wordt daarbij rekening gehouden met verschillen tussen verenigingen? Antwoord: Voor alle verenigingen geldt hetzelfde financiële model en dezelfde juridische uitgangspunten. De hoogte van de bijdrage wordt afgestemd op de benodigde basisvoorzieningen, zodat verschillen in omvang en benodigde voorzieningen worden meegewogen.
3	19 & 22	Uitvoerbaarheid investeringen	Het college kondigt aan de investeringsportefeuille bij de begroting 2028 opnieuw te beoordelen. **a.** Op basis van welke criteria worden investeringen geprioriteerd wanneer financiële middelen of uitvoeringscapaciteit ontoereikend blijken?

			Antwoord: De criteria zijn nog niet bepaald. Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6. **b.** Hoe wordt de raad betrokken bij eventuele verschuivingen? Antwoord: Zie beantwoording bij 3a.
4	11 & 13	Participatie & Kernendemocratie	In de begroting wordt het ontbreken van gereserveerde middelen voor de uitvoering van participatiebeleid als risico benoemd. Hoe verwacht het college het participatiebeleid in 2027 uit te voeren binnen de beschikbare middelen en capaciteit, en welke onderdelen krijgen daarbij prioriteit? Antwoord: Participatie is geen nieuwe taak voor de gemeente, maar maakt nu al onderdeel uit van de voorbereiding en uitvoering van beleid, programma's en projecten. Het participatiebeleid zorgt er vooral voor dat we dit gemeentebreed op een meer eenduidige en zorgvuldige manier doen. Aan de vaststelling van het participatiebeleid zijn geen aanvullende financiële consequenties verbonden. De uitvoering vindt vooralsnog plaats binnen de bestaande capaciteit en budgetten. Eventuele uitvoeringskosten voor participatie worden meegenomen binnen het betreffende beleid, programma of project. Uitvoering van het participatiebeleid binnen de organisatie op een eenduidige manier vraagt tijd en aandacht. Hiervoor wordt nog een implementatieplan opgesteld. Daarna kan eventuele extra benodigde capaciteit inzichtelijk worden gemaakt en indien nodig prioritering worden gegeven.
5	7 & 43	Kansrijk Opgroeien	Vanaf 2028 is structureel € 1,5 miljoen opgenomen voor Kansrijk Opgroeien. **a.** Welke concrete preventieve activiteiten worden hiermee gefinancierd en hoe maakt het college de maatschappelijke resultaten en de bijdrage aan kostenbeheersing inzichtelijk? Antwoord: Welke preventieve activiteiten we structureel in welke omvang voortzetten hangt mede af van de onafhankelijke evaluatie die op dit moment wordt uitgevoerd. Op dit moment zetten we incidentele middelen vooral in voor jongerenwerk op scholen voor het voortgezet (speciaal) onderwijs, voor passende kinderopvang met expertise van jonge kind-specialisten, POH-GGZ jeugd bij de huisarts, Maatschappelijke Diensttijd voor kwetsbare jongeren, opvoedcursussen voor ouders, trainingen voor kinderen en CJG op school en enkele kleinere activiteiten. Deze activiteiten pakken vragen vroeg en dichtbij huis, school of huisarts op. We maken de resultaten op twee niveaus inzichtelijk. Per activiteit volgen we wat deze oplevert, zoals het bereik en deels ook de ervaringen van deelnemers. Op basis van de evaluatie versterken we deze monitoring. Daarnaast laat het dashboard 'staat van de jeugd' zien hoe het gaat met de kinderen en jongeren in onze gemeente als geheel: groeien zij kansrijk, gezond en veilig op? Zo

			zien we of de ontwikkeling in de goede richting gaat, ook al is die niet één-op-één toe te schrijven aan afzonderlijke activiteiten. De bijdrage aan de kostenbeheersing laat zich lastig zichtbaar maken. Effecten van preventie zijn niet één op één toe te rekenen aan afzonderlijke activiteiten, externe ontwikkelingen spelen mee. Het college beschouwt preventie daarom als een investering op de langere termijn, die bijdraagt aan een beheersbaar jeugdhulpgebruik. **b.** Wanneer verwacht het college dat deze preventieve aanpak zichtbaar wordt in minder of minder zware jeugdhulp? Antwoord: Preventie vraagt om langjarige inzet en effecten op het jeugdhulpgebruik worden pas op termijn zichtbaar. Bovendien zijn ook andere ontwikkelingen van invloed. Daarom kunnen we niet aangeven wanneer we deze effecten verwachten. We monitoren de ontwikkeling van het jeugdhulpgebruik en rapporteren hierover periodiek aan de raad.
6	7 & 43	Specialistische jeugdhulp	De begroting houdt rekening met toenemende uitgaven voor specialistische jeugdhulp en tegelijkertijd met financiële voordelen door doelmatiger inzet. **a.** Welke aannames liggen aan deze voordelen ten grondslag? Antwoord: De geraamde besparingen hangen samen met de aanpak doelmatige en effectieve inzet van specialistische jeugdhulp. De maatregelen uit deze aanpak, inclusief de raming van de kostenbesparing, zijn gebaseerd op ervaringen in andere gemeenten, op onze eigen gegevens en landelijke inzichten uit de Hervormingsagenda Jeugd. In de raadsinformatiebrief ‘Aanpak doelmatige en effectieve inzet van specialistische jeugdhulp’ die u volgende week ontvangt, lichten wij de maatregelen en de geraamde besparingen verder toe. **b.** Hoe wordt de raad geïnformeerd wanneer de verwachte effecten achterblijven? Antwoord: We rapporteren hierover in het kader van reguliere P&C-cyclus.
7	39 – 40	Bestaanszekerheid	Het college wil het bereik van minimaregelingen vergroten in het nieuwe beleidsplan bestaanszekerheid 2028–2032. **a.** Hoe wordt het huidige niet-gebruik van regelingen in beeld gebracht? Antwoord: Om het niet-gebruik te duiden, zetten we het aantal mensen dat gebruikmaakt van een regeling af tegen het aantal mensen dat op basis van hun inkomen recht zou hebben op de regeling. Om te bepalen hoeveel mensen recht hebben op een bepaalde regeling maken we zowel gebruik van data vanuit het CBS (geanonimiseerde inkomensgegevens), als van eigen data (bijvoorbeeld aantal mensen met PW-uitkering).

			b. Welke inzichten worden meegenomen in de voorbereiding van dit beleidsplan? Antwoord: Op basis van CBS-cijfers en onze eigen data brengen we de inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum in kaart. We kijken naar de kenmerken van de verschillende doelgroepen en onderzoeken hoe we hen beter kunnen bereiken. De uitkomsten worden ook afgezet tegen de resultaten van de Minima Effect Rapportage, zodat we de meest kwetsbare groepen kunnen definiëren en onze dienstverlening beter kunnen laten aansluiten op hun behoeften. Daarnaast nemen we de positieve ervaringen met het ambtshalve toekennen van de Meedoenregeling mee en onderzoeken we of deze aanpak ook voor andere regelingen kan worden ingezet om het gebruik te vergroten.
8	38 – 40	Leefbaarheid kernen	Het college benadrukt het belang van ontmoetingsplekken en een sterke sociale basis. Hoe worden bereikbaarheid, maatschappelijke waarde en draagvlak in de afzonderlijke kernen meegewogen bij toekomstige keuzes over het behoud of de clustering van voorzieningen? Antwoord: De criteria die u noemt zijn relevant bij de beoordeling en reeds onderdeel van de uitgangspunten van het accommodatiebeleid. Met deze criteria als onderdeel, zal vanuit de brede afweging van beleidscontext, de uitwerking van de omgevingsvisie in gebiedsprogramma's, beschikbare financiële middelen en uw bestuurlijke keuzes een afweging worden gemaakt.
9	50	Milieu	Jaarlijks wordt er ruim € 1 miljoen uitgetrokken tegen hittestress. **a.** Hoe gaat het college aantonen dat inwoners daar ook daadwerkelijk profijt van hebben? Antwoord: Het college kan de effecten van de investeringen tegen hittestress inzichtelijk maken door jaarlijks te monitoren op onder meer: - de toename van boomkroonbedekking. Echter de bomen die nieuw aangeplant worden hebben hun effect op het boomkroonvolume over circa 10 à 15 jaar; - de ontwikkeling van de klimaatlabels van de diverse deelgebieden. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat bomen en vergroening bijdragen aan het verminderen van hittestress, doordat zij schaduw bieden en de omgevingstemperatuur verlagen. Hierdoor verbetert het leefcomfort van inwoners. **b.** Welke wijken en dorpen hebben volgens het college de hoogste prioriteit bij deze aanpak en waarom? Antwoord: Er is geen prioritering naar wijken en of dorpen. Gemeente breed wordt met het beschikbare budget ingezet op koppelkansen bij integrale projectreconstructies, waarbij extra bomen worden geplant, alsnog niet voldaan wordt aan het klimaatlabel.

Bestuurlijke vragen VVD

De fractie VVD heeft geen bestuurlijke vragen.

Bestuurlijke vragen D66

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1	13	Bestuur Dienstverlening en veiligheid	Hoe gaat het college het participatiebeleid en het Right to Challenge uitvoeren nu in de perspectiefnota en de begroting geen middelen zijn gereserveerd? Antwoord: Participatie is geen nieuwe taak voor de gemeente, maar maakt nu al onderdeel uit van de voorbereiding en uitvoering van beleid, programma's en projecten. Het participatiebeleid zorgt er vooral voor dat we dit gemeentebreed op een meer eenduidige en zorgvuldige manier doen. Aan de vaststelling van het participatiebeleid zijn geen aanvullende financiële consequenties verbonden. De uitvoering vindt vooralsnog plaats binnen de bestaande capaciteit en budgetten. Eventuele uitvoeringskosten voor participatie worden meegenomen binnen het betreffende beleid, programma of project. Uitvoering van het participatiebeleid binnen de organisatie op een eenduidige manier vraagt tijd, aandacht. Hiervoor wordt nog een implementatieplan opgesteld. Daarna kan eventuele extra benodigde capaciteit inzichtelijk worden gemaakt. De benodigde financiële middelen voor scholing worden binnen de bestaande opleidingsbudgetten gevonden. Duidelijkheid over rollen en taken bij het uitdaagrecht zijn vastgelegd in de participatieverordening. Indien wordt besloten het uitdaagrecht toe te passen, worden de afspraken tussen gemeente en initiatiefnemers vastgelegd in een overeenkomst.
2	16/17	2.1 openbare ruimte / verkeer en vervoer	U geeft aan meer rekening te gaan houden met veranderende behoeften, trends en waarden in de samenleving, met speciale aandacht voor duurzaamheid en het dienen van het algemeen belang. Wordt bij de vervanging van lichtmasten en armaturen ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen zoals dynamische vraag gestuurde verlichting? Antwoord: Ja, bij nieuw aanleg zoeken we steeds naar een goede balans tussen verkeersveiligheid, sociale veiligheid, energiezuinigheid en het beperken van lichthinder voor mens en natuur. Daarbij kijken we naar functie van de openbare ruimte en daadwerkelijke behoefte aan verlichting. Een voorbeeld daarvan is de verlichting in het buitengebied. We zijn terughoudend met het aanbrengen van verlichting. Wanneer verlichting toch noodzakelijk blijkt, zetten we mogelijk in op slimme oplossingen, zoals dynamische verlichting met sensoren. Hierbij wordt de verlichting alleen ingeschakeld of versterkt wanneer weggebruikers aanwezig zijn. Zo zorgen we voor voldoende veiligheid op de momenten dat dit nodig is, terwijl we energieverbruik en verstoring van de natuurlijke omgeving zoveel mogelijk beperken.

3	16/17	2.1 openbare ruimte / verkeer en vervoer	In hoeverre speelt u met deze begroting in op plannen over een randweg Boxmeer? Antwoord: Op dit moment wordt een verdiepingsslag uitgevoerd op de eerder verrichte studies naar de verkeerscirculatie in Boxmeer. Daarbij worden de ruimtelijke ontwikkelingen, de daaruit voortvloeiende verkeerseffecten en de effecten van de overige maatregelen uit het mobiliteitsplan in samenhang bezien. De uitkomsten hiervan zijn op dit moment nog niet zodanig dat conclusies kunnen worden getrokken over de eventuele noodzaak of wenselijkheid van aanpassingen aan het wegennet. Er is dan ook geen besluit genomen over aanpassingen van de verkeerscirculatie in Boxmeer, noch over de aanleg van een randweg. Eventuele toekomstige afwegingen vragen om een integraal beeld van de ruimtelijke ontwikkelingen en de daarmee samenhangende verkeersgeneratie, in relatie tot de effecten van de maatregelen uit het mobiliteitsplan. Op dit moment ligt er nog geen besluit voor over de te kiezen verkeerskundige oplossing. We streven ernaar om meer duidelijkheid in het tweede kwartaal van 2027 bij de gemeenteraad te hebben.
4	41	6.1 Sociaal domein	De IZA-transformatiemiddelen (€ 2,8 miljoen) stoppen eind 2027 en de begroting bevat vanaf 2028 geen dekking terwijl we tegelijkertijd moeten gaan bezuinigen. Hoe ziet u de toekomst van de via de transformatiemiddelen gefinancierde projecten? Antwoord: Op dit moment loopt er een onderzoek naar de duurzame bekostiging van de projecten binnen MooiMaasvallei na afloop van de transformatiemiddelen. Dit onderzoek doen we samen met de partners binnen MooiMaasvallei. Hierover zullen we de raad informeren en waar nodig een voorstel tot besluitvorming voorleggen. De initiële looptijd van het programma was tot en met 2027, maar deze is verlengd tot en met 2028. Mogelijk wordt een deel van de IZA-transformatiemiddelen doorgeschoven naar 2028.

Bestuurlijke vragen SP

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1		Algemeen	Het college noemt dit een tussenbegroting en neemt tijd om fundamentele keuzes voor te bereiden. **a.** Welke zekerheid kan het inwoners nu al geven over de voorzieningen en ondersteuning waarop zij kunnen blijven rekenen? Antwoord: Dit is volledig afhankelijk van het traject zoals dat samen met uw raad doorlopen wordt als aangegeven in de memo bij raadsvoorstel (RIS 2026-Rmemo-6). **b.** Wat wil dit college hoe dan ook overeind houden? Antwoord: Het college loopt niet vooruit op het te doorlopen proces dat met uw raad doorlopen wordt, zoals aangegeven in het memo bij raadsvoorstel (RIS 2026-Rmemo-6).
2	3		U schrijft in uw bestuurlijk voorwoord dat de ambities groot zijn, maar de middelen (geld), ruimte en uitvoeringskracht (mensen) niet onbeperkt zijn. Wat bedoelt het college hier specifiek met 'ruimte'? Antwoord: Hiermee wordt bedoeld: de fysieke ruimte in de leefomgeving.
4	7		Onderaan in de tabel geeft u aan dat de ‘herrekening van salarisbegroting meer dan verdubbelt in vier jaar tijd van 1,27 naar 2,74 miljoen’. Hoe rijmt u dat met uw passages in het bestuurlijk voorwoord met slanke en sobere organisatie en dat uw moeite heeft om vacatures te vullen? Antwoord: De totale personele begroting van onze gemeente bedraagt 75 miljoen. Bovengenoemde verdubbeling betreft de doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO en tegenvallende doorrekeningen naar investeringen en projecten. Deze technische herrekening staat los van de ambitie om slank en sober te zijn en het vullen van vacatures.
5	13	Bestuur dienstverlening veiligheid 5.1 bullet 2	U schrijft: ‘De invoering van het Right to Challenge kan worden bemoeilijkt door onduidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en overdracht van taken’. Hoe denkt u de onduidelijkheid over de rollen aan te pakken, zodat alle partijen weten waar zij aan toe zijn? Antwoord: Duidelijkheid over rollen en taken bij het uitdaagrecht zijn vastgelegd in de participatieverordening. Indien wordt besloten het uitdaagrecht toe te passen, worden de afspraken tussen gemeente en initiatiefnemers vastgelegd in een overeenkomst.

			In de overeenkomst worden in ieder geval afspraken vastgelegd over: - de over te nemen taak en het beoogde resultaat; - het proces, het resultaat en de looptijd van de uitvoering; - het budget, financieringswijze en verantwoording; - rollen en verantwoordelijkheden van partijen; - monitoring, tussentijdse bijsturing en evaluatie.
6	14	Bestuur dienstverlening veiligheid	U schrijft bovenaan de pagina, tweede bullet: ‘Maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot complexe veiligheidsvraagstukken’. Kunt hiervan enkele voorbeelden noemen? <u>Antwoord</u>: Met de passage ‘maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot complexe veiligheidsvraagstukken’ wordt bedoeld dat veiligheidsvraagstukken steeds vaker voortkomen uit bredere maatschappelijke ontwikkelingen en daardoor niet meer uitsluitend vanuit openbare orde en veiligheid kunnen worden benaderd. Deze vraagstukken raken tegelijkertijd meerdere beleidsterreinen, zoals zorg, wonen, jeugd, digitalisering en leefbaarheid, en vragen daarom om een integrale aanpak met verschillende partners. Voor de gemeente Land van Cuijk zijn hiervan de volgende voorbeelden te noemen. 1. Digitale criminaliteit en online fraude Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties krijgen steeds vaker te maken met phishing, bankhelpdeskfraude, WhatsAppfraude en cybercriminaliteit. De impact hiervan is groot, met name voor ouderen en kwetsbare inwoners. 2. Ondermijnende criminaliteit De ligging van Land van Cuijk, het uitgestrekte buitengebied en de aanwezigheid van agrarische locaties maken de gemeente kwetsbaar voor vormen van ondermijnende criminaliteit, zoals de productie van synthetische drugs, illegale activiteiten in leegstaande panden en witwasconstructies. De aanpak hiervan vraagt samenwerking tussen gemeente, politie, OM, RIEC-partners en inwoners. 3. Een toename van het aantal geweldsincidenten, waaronder incidenten waarbij wapens worden gebruikt of aangetroffen. Dergelijke incidenten hebben vaak een relatie met bredere maatschappelijke ontwikkelingen, zoals jeugdproblematiek, sociale spanningen, ondermijnende criminaliteit en online beïnvloeding. De aanpak hiervan vraagt niet alleen om handhaving en opsporing, maar ook om preventie, jeugdbeleid, onderwijs, zorg en samenwerking met veiligheidspartners. 4. Personen met onbegrepen gedrag Veiligheidsincidenten hangen steeds vaker samen met psychische problematiek, verslaving, schuldenproblematiek of sociale kwetsbaarheid. Dit vraagt om een gezamenlijke inzet van veiligheids-, zorg- en welzijnspartners.

			5. Maatschappelijke onrust en polarisatie Landelijke en internationale gebeurtenissen kunnen lokaal leiden tot spanningen, protesten of verdeeldheid binnen de samenleving. Denk aan discussies rondom de opvang van vluchtelingen, stikstofmaatregelen, energietransitie of andere ingrijpende maatschappelijke ontwikkelingen. 6. Weerbaarheid tegen crises en verstoringen De samenleving is steeds afhankelijker van digitale systemen en vitale voorzieningen. Uitval van elektriciteit, telecommunicatie of digitale systemen kan directe gevolgen hebben voor inwoners, bedrijven en de gemeentelijke dienstverlening. Ook de geopolitieke ontwikkelingen in Europa onderstrepen het belang van maatschappelijke en bestuurlijke weerbaarheid. Deze voorbeelden laten zien dat veiligheidsvraagstukken steeds minder op zichzelf staan en steeds vaker samenhangen met maatschappelijke, economische en technologische ontwikkelingen. Daarom moet worden ingezet op een integrale benadering waarbij preventie, zorg, handhaving hand in hand gaan.
7	16	2.1Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	De tekst luidt: ‘We beheren de verhardingen functioneel ‘schoon, heel en veilig’.’ Reflecterend asfalt is een innovatieve oplossing voor de wegenbouw die zowel de veiligheid van weggebruikers als de milieuvriendelijkheid bevordert. Waarom wordt dit reflecterend asfalt, dat veiliger en milieuvriendelijker is, niet op onze wegen toegepast? Antwoord: Reflecterend asfalt wordt niet standaard toegepast op onze wegen. Aanlegkosten zijn hoger dan conventioneel asfalt. Daarnaast is reflecterend asfalt niet per definitie duurzamer. Hoewel het wegdek meer zonlicht reflecteert, zijn de uiteindelijke milieuprestaties afhankelijk van gebruikte materialen, de productiewijze, de levensduur en de onderhoudsbehoefte. Ook betekent een hogere reflectie niet automatisch dat de verkeersveiligheid verbetert. De effecten zijn afhankelijk van de locatie en de omstandigheden. Bij de keuze van een type asfalt wegen wij de verkeersveiligheid, de technische kwaliteit, de kosten en de milieubelasting durende de gehele levensduur tegen elkaar af. Op basis hiervan zien wij nu geen aanleiding om reflecterend asfalt als standaard toe te passen.
8	18	Openbare ruimte	M.b.t. Gladheidsbestrijding meldt u: ‘Als gevolg van gewijzigde regelgeving is een aanpassing van de winterdienst noodzakelijk om de verkeersveiligheid te waarborgen en aan contractuele verplichtingen te blijven voldoen’. Kunt u de aanpassing van de winterdienst iets meer concretiseren? Antwoord: Door klimaatverandering wordt het weer grilliger en minder voorspelbaar. Omdat al nachtvorst in oktober, en dit ook nog in april, kan optreden, is vanuit het landelijke kennisinstituut Centrum voor Regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw aangegeven dat het uitbreiden van het gladheidsbestrijdingsseizoen wenselijk is. Op deze manier wordt de verkeersveiligheid verder gewaarborgd. Kortom, het gladheidbestrijdingsseizoen is met inzet van capaciteit langer hetgeen meer kosten met zich meebrengt.

9	24	Economie Recreatie Toerisme	U geeft aan: ‘We versterken de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt’. **a.** Gaat u hiervoor nieuwe activiteiten ontplooien en welke dan? Antwoord: Als gemeente zullen we op dit thema meer als facilitator optreden. Dat betekent het bij elkaar brengen van belanghebbenden uit het onderwijs, arbeidsmarktorganisaties en het bedrijfsleven. We ondersteunen daarbij de samenwerkings- en overlegstructuren die de samenwerking versterken. **b.** En welke bestaande activiteiten werken goed of slecht? Graag met toelichting. Antwoord: Lokaal trekken we bijvoorbeeld op met de themawerkgroep Arbeidsmarkt en Onderwijs van de Industriële Kring en in regionaal verband doen we dat met bijvoorbeeld Noordoost-Brabant Werkt. Als gemeente sluiten we aan bij en participeren we in deze initiatieven die de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs versterken.
10	25	Economie Recreatie Toerisme	De verhouding van lasten en baten m.b.t. economie zijn zeer schraal tot miniem in vergelijking met de andere posten in de tabel. Sterker nog de post ‘Economie’ is grofweg in zijn eentje verantwoordelijk voor de 4,8 miljoen in de min m.b.t. de totale lasten/baten-uitkomst. Kunt hierop een toelichting en daarvoor een verklaring geven? Antwoord: De cijfers voor beleidsveld '3.1 economie' zijn vergelijkbaar met die van vorig jaar. De andere beleidsvelden worden veelal gedekt door inkomsten. Denk daarbij aan toeristenbelasting bij recreatie en toerisme en grondexploitaties bij bedrijfslocaties.
11	40	Sociaal domein	U schrijft: ‘We stellen een strategische visie sociaal domein 2040 op. Hierin leggen we de koers vast voor een toekomstbestendig sociaal domein dat bijdraagt aan de kwaliteit van leven voor onze inwoners’. Wat wordt bedoeld met toekomstbestendig, kunt u deze term verder toelichten? Antwoord: Met toekomstbestendig bedoelen we hier dat hulp en ondersteuning voor inwoners die dit het meest nodig hebben toegankelijk en passend blijft, en voor de gemeente financieel houdbaar blijft, ook op de langere termijn.
12	41	Sociaal domein	De SP begrijpt en moedigt de extra inzet op preventie en het versterken van de sociale basis aan. Tegelijk staat het sociaal domein financieel onder druk en zijn er al besparingen op de jeugdzorg ingeboekt. Het college wil het beleid Kansrijk Opgroeien ‘aanscherpen’. **a.** Wat betekent dat voor kinderen en gezinnen? Antwoord: Aanscherpen betekent versterken, niet versoberen. De bedoeling is om de preventieve aanpak beter te laten werken voor kinderen en gezinnen. Welke concrete verbeteringen we doorvoeren volgt uit de onafhankelijke evaluatie van het beleidsplan die we op dit moment laten uitvoeren. **b.** Waar ligt voor dit college de grens als er straks verder bezuinigd moet worden?

			Antwoord: We willen niet vooruitlopen op het te doorlopen proces met de raad over de ombuigingen. **c.** Als de verwachte besparingen niet worden gehaald, blijft het college dan staan voor de hulp die nodig is, ook als dat extra geld kost? Antwoord: Kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben, krijgen die, ook als dit meer kost dan begroot. Dat is ook onze wettelijke opdracht in het kader van de jeugdwet (jeugdhulpplicht). Tegelijkertijd sturen we actief op de uitvoering van de kostenbeheersingsmaatregelen.
13	41	Sociaal domein	Door de Meedoenregeling ambtshalve toe te kennen, worden veel meer huishoudens bereikt. Dat is goed. Maar nog altijd bereikt de regeling ongeveer de helft van de geschatte doelgroep. **a.** Welke ambitie heeft het college voor de andere helft? Antwoord: Het college heeft de ambitie om zoveel mogelijk inwoners die recht hebben op ondersteuning ook daadwerkelijk te bereiken. De sterke toename na ambtshalve toekenning laat zien dat een proactieve benadering effectief is. Daarom willen we, vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan bestaanszekerheid 2028–2032, onderzoeken of deze werkwijze ook voor een andere regeling kan worden toegepast. We volgen daarnaast ook de ontwikkelingen rondom de Wet proactieve dienstverlening die overheden meer mogelijkheden biedt om inwoners actief te benaderen. **b.** En is het college bereid het geld beschikbaar te stellen dat nodig is als we deze inwoners wél bereiken? Antwoord: Ja, voor zover dit binnen de bevoegdheden van het college valt. Wanneer voor de uitvoering aanvullende middelen nodig zijn waarover de raad bevoegd is te besluiten, zal het college hierover een voorstel aan de raad voorleggen.
14	48, 51 en 57	Wonen en netcongestie 7.1 en 8.5	Het college wil de woningbouw versnellen, maar begint in 2027 met een plan van aanpak voor netcongestie. Tegelijk lezen we dat de netbeheerder geen tijd heeft voor individuele gemeenten. **a.** Vindt het college deze aanpak voldoende om de woningbouwambitie waar te maken? Antwoord: Netcongestie is een belangrijk aandachtspunt van het college. Niet met zekerheid is te zeggen hoe het vraagstuk van de netcongestie zich ontwikkeld. We zijn echter continue in gesprek met de stakeholders en daar waar nodig proberen we bij te sturen. **b.** Wat gaat het nu al doen om te voorkomen dat woningen straks wel op papier staan, maar door netcongestie niet kunnen worden opgeleverd? Antwoord: Dit zouden wij enorm betreuren. We doen er alles aan om dat scenario te voorkomen, maar het eerlijke verhaal is ook dat dit wel zou kunnen gebeuren.

			c. En hoe zorgt het dat juist de sociale woningbouw door kan gaan? Antwoord: We hebben niet gekozen om extra spelregels toe te voegen aan de prioritering van aansluitingen voor projecten. Het vastgestelde woningbouwprogramma is leidend.
15	53	8.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	De tekst luidt: 'We geven invulling aan de verplichting om binnen de woningbouwprogrammering voor 2026-2030 30 % sociale huur te realiseren en in dit verband verkennen wij de mogelijkheid van het instellen van een Woonfonds/Vereveningsfonds sociale woningbouw'. Ter informatie: Dashboard monitor, Waar staat je gemeente, was in 2024, 22.2% huurwoningen (woningcorporatie). Verkennen is goed, maar bouwen is beter, gaan we die 30% norm in 2030 halen? Niet alleen voor nieuwbouwprojecten, maar om van de 22,2 naar de 30% betaalbare huur te gaan? Antwoord: De gemeente Land van Cuijk zet in om in het nieuwbouwprogramma in te zetten op 30% sociale huur conform de wettelijke bepalingen. We zijn in de planvoorraad gegroeid van 10% naar 26% voor sociale huurwoningen. Dit is een enorm resultaat. We werken er hard aan om naar de 30% door te stomen. Als we de hele woningvoorraad willen laten groeien naar 30% dan moeten alle nieuwbouwwoningen sociale huurwoningen worden. Dat is niet de wens van het college, want ook aan andere woningtypes is behoefte.
16	53	woonfonds	Het woonfonds wordt nog onderzocht. Uit de technische antwoorden blijkt dat daarna wordt bekeken of er geld nodig is. **a.** Wat wil het college met dit fonds daadwerkelijk bereiken? Antwoord: Met het woonfonds (of vereveningsfonds) wil je dat kleine projecten waarbinnen sociale huur lastig te realiseren is een bijdrage doen in een fonds. Projecten waar meer dan 30% sociale huur wordt gerealiseerd kunnen dan een bijdrage krijgen voor het project. We zorgen er daarmee voor dat iedereen bijdraagt aan de sociale huuropgave. **b.** Is het bereid daar zelf geld voor vrij te maken, zodat sociale woningbouw die anders niet van de grond komt, wél kan worden gerealiseerd? Antwoord: Wellicht is er een soort van startkapitaal nodig, maar dat wordt nog onderzocht. **c.** Hoezo moet u dit nog gaan verkennen? U had hier al lang aan kunnen/moeten werken. Bovendien is er toch al door genoeg andere gemeenten verkend en dus kennis beschikbaar. Graag een verklaring waarom u hier niet actievere op inspeelt. Antwoord: Na vaststelling van de woon(zorg)visie in juni 2024 heeft de gemeente Land van Cuijk in eerste instantie ingezet op het maken van afspraken met de corporaties om samen te werken aan een nieuwbouwprogramma met

			voldoende sociale huurwoningen. Inmiddels wordt door monitoring duidelijk dat de opgave sociale huur mogelijk niet gerealiseerd zal gaan worden en derhalve is de strategie herzien.
17	86	Openbare verlichting	De gemeente wil met openbare verlichting zorgen dat inwoners zich veilig voelen. Tegelijk kiest zij ervoor om nieuwe verlichting tijdens nachtelijke uren te dimmen. Juist in de donkere maanden voelen veel vrouwen zich onveilig op straat en op de fiets. **a.** Hoe maakt het college de belofte van een veilige openbare ruimte concreet, juist voor vrouwen die 's avonds alleen onderweg zijn? Antwoord: De gemeente conformeert zich aan de landelijke richtlijn voor openbare verlichting. Dit betekent dat we bij het ontwerpen, aanleggen en vervangen van openbare verlichting landelijke kwaliteitscriteria als uitgangspunt hanteren. Daarbij kijken we onder andere naar de hoeveelheid licht, een gelijkmatige verdeling van het licht, het voorkomen van verblinding en de functie en het gebruik van de openbare ruimte. Bij het dimmen van openbare verlichting neemt de hoeveelheid licht af, maar blijft de gelijkmatigheid van de lichtverdeling behouden. Hierdoor wordt het verschil in lichtniveau doorgaans minder sterk ervaren dan wanneer de verlichting ongelijkmatig verdeeld zou zijn. Een gelijkmatige verlichting draagt bij aan het visuele comfort, de herkenbaarheid van de omgeving en het gevoel van veiligheid. Sociale veiligheid vraagt echter om een bredere afweging dan alleen verlichting. Openbare verlichting kan bijdragen aan een groter veiligheidsgevoel, maar leidt niet automatisch tot een aantoonbaar kleinere kans op incidenten. Zo kan een goed verlichte, afgelegen fietsroute als veiliger worden ervaren, terwijl het daadwerkelijke risico om lastiggevallen te worden niet noodzakelijk afneemt. De gemeente kijkt daarom bij de afweging om openbare verlichting toe te passen niet alleen naar het lichtniveau, maar ook naar de functie van de route, de omgeving, het gebruik en de mate van sociale controle. Het uitgangspunt is om verlichting doelgericht toe te passen, met oog voor verkeersveiligheid, sociale veiligheid, energieverbruik en de impact op natuur en omgeving. **b.** Is het college bereid om samen met hen onveilige plekken en fietsroutes in kaart te brengen en daar de verlichting te verbeteren? Antwoord: Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de verkeersveiligheid en inrichting van belangrijke verbindingsroutes, schoolroutes en routes naar sportcomplexen. Op basis van de uitkomsten wordt bepaald welke maatregelen nodig en wenselijk zijn om de veiligheid en bruikbaarheid van deze routes te verbeteren. Openbare verlichting kan daarbij een van de maatregelen zijn, maar is niet in alle situaties vanzelfsprekend de meest passende oplossing. Op deze manier worden eventuele investeringen gericht en op basis van een integrale afweging ingezet.

			c. En weegt hun veiligheid daarbij ook daadwerkelijk mee in de keuze waar en wanneer verlichting wordt gedimd? Antwoord: Bij nieuwe aanleg wordt steeds gezocht naar een goede balans tussen verkeersveiligheid, sociale veiligheid, energiezuinigheid en het beperken van lichthinder voor mens en natuur. Daarbij wordt gekeken naar de functie van de openbare ruimte, de daadwerkelijke behoefte aan verlichting en het veiligheidsgevoel van inwoners. Wanneer verlichting noodzakelijk blijkt, wordt waar mogelijk ingezet op slimme oplossingen, zoals dynamische verlichting met sensoren. Daarbij wordt de verlichting alleen ingeschakeld of versterkt wanneer weggebruikers aanwezig zijn. Zo wordt gezorgd voor voldoende veiligheid op de momenten dat dit nodig is, terwijl het energieverbruik en de verstoring van de natuurlijke omgeving zoveel mogelijk worden beperkt.
18		Sociaal Domein	Ook bij de bespreking van het coalitieakkoord heeft de SP aandacht gevraagd voor het steeds grotere beroep op inwoners, vrijwilligers en mantelzorgers. **a.** Waar houdt voor dit college de eigen kracht op en begint de verantwoordelijkheid van de gemeente? Antwoord: In de op te stellen visie voor het sociaal domein zal hier richting aan worden gegeven. **b.** Hoe voorkomt het college dat toekomstige besparingen vooral betekenen dat inwoners en hun omgeving nóg meer zelf moeten opvangen? Antwoord: We willen niet vooruitlopen op het te doorlopen proces met uw raad inzake de ombuigingen.

Bestuurlijke vragen Fractie Rouven Dupont

Nr.	Blz.	Onderdeel	Vragen en antwoorden
1	6–8	Financieel perspectief / Meerjarenraming	De gemeenteraad heeft eerder in 2026 de Perspectiefnota 2027 behandeld. Inmiddels ligt de Begroting 2027 voor, die sluitend wordt gemaakt door circa € 8 miljoen uit de algemene reserve in te zetten. Voor 2028, 2029 en 2030 worden tekorten geraamd van respectievelijk € 16,878 miljoen, € 18,915 miljoen en € 18,791 miljoen. **a.** Welke ontwikkelingen verklaren de belangrijkste verschillen tussen de financiële verwachtingen bij de Perspectiefnota 2027 en de nu voorliggende Begroting 2027? Antwoord: Onder het kopje verloopoverzicht op pagina 6 ziet u het verloop van de financiële situatie van Perspectiefnota 2027 naar Begroting 2027. Eerst op hoofdlijnen en daarna op detail. **b.** Welk deel van de financiële opgave vanaf 2028 hangt samen met ontwikkelingen waarop de gemeente weinig invloed heeft, zoals rijksbijdragen en wettelijke verplichtingen, en welk deel met eigen gemeentelijke beleidskeuzes? Antwoord: Deze vraag zal worden beantwoord door de uitkomsten van het onderzoek naar de 'beïnvloedbare begroting' dat op dit moment door Berenschot wordt uitgevoerd. **c.** Welke mogelijkheden heeft het college bij het opstellen van de Begroting 2027 onderzocht om de structurele tekorten te beperken, en waarom zijn deze niet of slechts gedeeltelijk verwerkt? Antwoord: Met RIB 2026-118 heeft het college uw raad geïnformeerd over het proces sluitende Begroting 2027 en 2028 en verder. Hierin is opgenomen dat voor 2027 een (technisch) sluitende begroting wordt aangeleverd en een proces te lopen richting de Begroting 2028 (onderzoek Berenshot). **d.** Welke concrete maatregelen acht het college op dit moment noodzakelijk om de begroting vanaf 2028 structureel op orde te brengen, los van de nog te ontvangen uitkomsten van het onderzoek van Berenschot? Antwoord: Wij wachten eerst de uitkomsten van het onderzoek naar de beïnvloedbaarheid van de begroting af.

			e. Het college spreekt in de Begroting 2027 over de noodzaak van fundamentele en soms ingrijpende keuzes. Welke bestaande beleidsambities, programma's en voorgenomen investeringen is het college concreet bereid te versoberen, uit te stellen of te beëindigen om de structurele financiële tekorten vanaf 2028 terug te dringen? Welke financiële ruimte kan daarmee worden vrijgemaakt en wanneer legt het college deze keuzes, inclusief de gevolgen voor inwoners en ondernemers, ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor? Antwoord: In de bijgevoegde memo bij de raadsstukken (RIS 2026-R-82) staat beschreven hoe het college gezamenlijk met de raad het proces gaat lopen om tot een meerjarige sluitende begroting te komen. Daarin adviseren wij u ook om een werkbijeenkomst te organiseren om mogelijke maatregelen te bespreken en te analyseren. **f.** Het college wijst op de teruglopende algemene uitkering vanuit het Rijk. Tegelijkertijd worden via gemeentefondscirculaires en verschillende landelijke regelingen ook aanvullende middelen beschikbaar gesteld, onder meer voor maatschappelijke en gemeentelijke opgaven. Antwoord: Het klopt dat er incidentele gelden voor nieuwe regelingen zijn, feit blijft dat de structurele gelden vanuit het rijk niet in verhouding zijn met de stijgende kosten.
2	6–8	Financieel perspectief / Meerjarenraming	**a.** Kan het college inzichtelijk maken welke rijksmiddelen voor Land van Cuijk in de periode 2027–2030 afnemen, welke aanvullende middelen beschikbaar komen of worden verwacht, en wat daarvan per jaar het netto financiële effect is? Kan daarbij onderscheid worden gemaakt tussen vrij besteedbare middelen, taakgebonden bijdragen en incidentele subsidies, inclusief de bijbehorende uitgavenverplichtingen? Antwoord: De meest recente cijfers hiervan zijn beschikbaar gesteld in de RIB septembercirculaire (2026-RIB-191). Hierin ziet u de afname van het gemeentefonds van € 216 miljoen in 2027 naar € 204 miljoen in 2030. **b.** Hoe waarborgt het college dat de gemeenteraad tijdig en volledig inzicht krijgt in deze ontwikkelingen, zodat bij de behandeling van de begroting en de Perspectiefnota niet uitsluitend de financiële tegenvallers, maar ook de beschikbare aanvullende middelen en de resterende beleidsruimte inzichtelijk zijn? Antwoord:

			Het college heeft afspraken met de raad gemaakt hoe zij haar informeert, dit is vastgelegd in de financiële verordening. Aanvullend hierop ligt de meicirculaire tegelijk met de perspectiefnota bij u voor en worden er informatiebrieven over circulaires aan u toegezonden.
3	Raadsvoorstel, beslispunten 1–4	Investeringen / Perspectiefnota 2028 / Budgetrecht	De raad wordt op 5 november 2026 gevraagd de Begroting 2027 vast te stellen en investeringskredieten beschikbaar te stellen. Tegelijkertijd heeft het college aangekondigd de investeringsportefeuille opnieuw te beoordelen en bij de Perspectiefnota 2028 met maatregelen te komen om de structurele tekorten aan te pakken. **a.** Welke financiële verplichtingen kan de gemeente aangaan op basis van de besluiten die de raad op 5 november 2026 neemt? Antwoord: De gemeente is met het vaststellen van de begroting gemandateerd verplichtingen aan te gaan die betrekking hebben op de kredieten die zijn vastgesteld, met een maximum voor de bedragen die zijn vastgesteld. **b.** Welke van deze verplichtingen kunnen bij de voorbereiding van de Perspectiefnota 2028 niet meer, of alleen tegen aanzienlijke kosten, worden teruggedraaid? Antwoord: Als er verplichtingen met derden zijn aangegaan, kunnen deze niet worden teruggedraaid. **c.** Hoe voorkomt het college dat de gemeenteraad bij de Perspectiefnota 2028 wordt geconfronteerd met financiële keuzes die door eerdere besluiten feitelijk al vastliggen? Antwoord: Met het traject wat we gezamenlijk gaan lopen om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting komt dit aan bod. **d.** Welke bestuurlijke afweging ligt ten grondslag aan de keuze om nu investeringskredieten beschikbaar te stellen, terwijl de aangekondigde heroverweging van investeringen en structurele uitgaven nog niet is afgerond? Antwoord: Veel investeringskredieten betreffen ook reguliere uitvoering van vastgesteld beleid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het IBOR. Voor kredieten boven de € 500.000 staat in de financiële verordening dat de raad in eerste instantie een investeringskrediet (10% of max € 200.000) beschikbaar stelt. **e.** Is het college bereid om vóór het aangaan van nieuwe, omvangrijke financiële verplichtingen inzichtelijk te maken welke gevolgen deze hebben voor de mogelijkheden van de raad om de tekorten vanaf 2028 aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

			Antwoord: Hiervoor lopen we een gezamenlijk proces (zie RIS 2026-Rmemo-6).
4	82 en 92–93	Financiële kengetallen / Financiering / Investeringen	Volgens de Begroting 2027 stijgt de geraamde netto schuldquote van 79% in 2027 naar 157% in 2030. In het collegeprogramma 2026–2030 is aangekondigd dat een investeringsplafond wordt ingevoerd. **a.** Welke maximale investeringsruimte acht het college financieel verantwoord en welke criteria worden gebruikt om het aangekondigde investeringsplafond vast te stellen? Antwoord: Dit is onderdeel van het proces naar een sluitende Begroting 2028. **b.** Welke gevolgen heeft de verwachte schuldenontwikkeling voor toekomstige rente- en afschrijvingslasten en voor de financiële ruimte om bestaande gemeentelijke voorzieningen in stand te houden? Antwoord: Als er meer leningen moeten worden aangetrokken verhoogd dit de rentelast en verlaagt dit de exploitatieruimte **c.** Welke investeringen kunnen volgens het college worden uitgesteld, aangepast of gefaseerd, en welke financiële gevolgen zou dat hebben? Antwoord: Dit is onderdeel van het proces naar een sluitende Begroting 2028. **d.** Hoe verantwoordt het college dat de raad nu investeringskredieten beschikbaar stelt, terwijl het aangekondigde investeringsplafond nog niet concreet is uitgewerkt? Antwoord: Dit is onderdeel van het proces naar een sluitende Begroting 2028. **e.** Wanneer ontvangt de raad een samenhangend voorstel waarin de investeringsplannen, de beschikbare financiële ruimte en de bestuurlijke prioriteiten gezamenlijk worden afgewogen? Antwoord: Bij de Perspectiefnota 2028.
5	46 en 58–63	Bedrijfsvoering / Personeelskosten / Overhead	Sinds de gemeentelijke herindeling in 2022 is Land van Cuijk één grotere organisatie. In het collegeprogramma 2026–2030 is een nullijn aangekondigd voor de vaste personeelsformatie bij bestaande wettelijke taken. Tegelijkertijd staat de gemeente voor een aanzienlijke structurele financiële opgave.

			a. Hoe beoordeelt het college de ontwikkeling van de totale organisatiekosten sinds de herindeling, inclusief personeelskosten, externe inhuur, ICT, huisvesting, management en overige bedrijfsvoering? Graag een uitgebreide reactie. Antwoord: Als ambtelijke organisatie zitten wij onder het gemiddeld aantal ambtenaren voor onze gemeentegrootte. Mede afhankelijk van wettelijke taken die de overheid ons oplegt (sinds de herindeling) fluctueren onze organisatiekosten. Wij nemen dit onderdeel ook mee in het proces dat we lopen naar de Perspectiefnota 2028. **b.** Welke financiële schaalvoordelen van de herindeling zijn aantoonbaar gerealiseerd en welke eerder verwachte voordelen zijn niet of slechts gedeeltelijk gerealiseerd? Antwoord: In het kader van de Begroting 2027 zijn hier geen uitspraken over te doen. **c.** Hoe voorkomt het college dat de aangekondigde beperking van de vaste formatie leidt tot een verschuiving naar structurele externe inhuur? Antwoord: Door periodiek kritisch te kijken naar de verhouding tussen opgaven en de beschikbare formatie en de inzet van inhuur zorgvuldig te toetsen. De procedures en het mandaat van inhuur zijn recent aangescherpt. Daarnaast help Strategisch Personeelsbeleid (SPP) om tijdig in te spelen op toekomstige ontwikkelingen en verandering in de personeelsbehoeften. Door medewerkers gericht op te leiden, te ontwikkelen en intern te verschuiven, kunnen we vacatures mogelijk met eigen medewerkers invullen in plaats van externe inhuur in te zetten. **d.** Welke concrete mogelijkheden ziet het college om de totale organisatiekosten structureel te verlagen of beter te beheersen, zonder dat noodzakelijke dienstverlening aan inwoners en ondernemers daaronder lijdt? Antwoord: Recent is een organisatiebrede analyse door bureau Berenschot ingezet waar het gaat om de beïnvloedbaarheid van de begroting. Vanuit deze analyse kan de politiek nieuwe afwegingen maken om ambtelijke opgaven mogelijk aan te houden, te vertragen of stop te zetten. **e.** Is het college bereid de raad een volledig en onderling vergelijkbaar overzicht van deze kosten en mogelijke besparingen te verstrekken? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet? Antwoord: Dit is ook onderdeel van het proces dat we lopen naar de Perspectiefnota 2028.
6	38–45 en 76–81	Sociaal domein / Risicobeheersing	De uitgaven voor jeugdzorg en Wmo vormen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke begroting. Uit de beantwoording van technische vragen RIS 2026-T-71 blijkt dat voor 2027

			een prijsindexering van 4% is verwerkt, maar dat voor 2028 tot en met 2030 geen aanvullende prijsindexeringen zijn opgenomen. **a.** Hoe beoordeelt het college de betrouwbaarheid van de geraamde zorgkosten voor 2028–2030, gezien de onzekerheid over toekomstige prijsstijgingen en veranderingen in de zorgvraag? Antwoord: In onze begroting wordt de algemene uitkering geraamd op basis van constante prijzen. Dit houdt in dat we alleen het eerste jaar van de begroting rekening houden met indexering, zowel voor inkomsten (algemene uitkering) als de uitgaven (lonen/leveringen, goederen en diensten). De jaren daarna blijven de budgetten qua indexering gelijk aan het eerste jaar. Verder is er zo realistisch mogelijk begroot waarbij rekening is gehouden met een veranderende zorgvraag. Hiervoor is gebruik gemaakt van eigen historische cijfers en landelijke ramingen voor jeugdzorg (CPB-raming) en de Wmo (Wmo-voorspelmodel van de VNG). **b.** Welke financiële tegenvallers kunnen hierdoor ontstaan en in hoeverre is daarmee in de meerjarenraming rekening gehouden? Antwoord: De volumestijging kan hoger of lager uitvallen dan geraamd. Er is zo realistisch mogelijk begroot. **c.** Welke verwachte besparingen binnen jeugdzorg en Wmo zijn inmiddels aantoonbaar gerealiseerd en welke zijn nog afhankelijk van toekomstige maatregelen of verwachte effecten? Antwoord: Er zijn in het verleden geen verwachte besparingen in de begroting verwerkt. Voor specialistische jeugdhulp zijn in 2027 voor het eerste verwachte besparingen verwerkt. Deze worden de komende jaren gemonitord. **d.** Welke maatregelen kan het college nemen wanneer de zorgkosten hoger uitvallen dan geraamd, zonder dat inwoners de ondersteuning verliezen waarop zij wettelijk recht hebben? Antwoord: Inwoners houden recht op de ondersteuning die zij nodig hebben, ook als de kosten hoger uitvallen dan geraamd. Jeugdhulp en Wmo zijn open-einderegelingen. De sturingsruimte van het college zit daarom niet zozeer in het recht op ondersteuning, maar in de manier waarop we die organiseren. Daarbij kijken we of ondersteuning passend wordt ingezet (licht waar

			mogelijk, zwaar waar nodig), welke afspraken we met aanbieders maken, en hoe we het voorliggende veld en preventie versterken. **e.** Op welke wijze en op welk moment wordt de raad geïnformeerd wanneer blijkt dat de geraamde zorgkosten of besparingen niet haalbaar zijn? Antwoord: Dit gebeurt middels de reguliere P&C-cyclus. **f.** Welke financiële middelen en personele capaciteit zet de gemeente in 2027 in voor het voorkomen, signaleren en bestrijden van fraude en onrechtmatige declaraties binnen de Wmo en jeugdzorg? Antwoord: De uitvoering van toezicht op regionale contracten is belegd bij het RIOZ (Jeugdzorg) en centrumgemeente Oss (Wmo). De kosten voor het Wmo-toezicht bedragen € 74.443, voor jeugdzorg € 52.282. Voor lokale overeenkomsten zijn er contractmanagers in dienst. **g.** Hoe verhouden deze middelen zich tot de omvang van de gemeentelijke zorguitgaven, welke financiële resultaten zijn in 2024, 2025 en 2026 met toezicht en handhaving bereikt, en acht het college de beschikbare capaciteit toereikend om misbruik van publieke zorgmiddelen effectief tegen te gaan? Zo ja, waarop baseert het college die conclusie? Antwoord: Deze vraag overstijgt het niveau van de begroting.
7		Technische vragen RIS 2026-T-71 en RIS 2026-T-77	Bij de beantwoording van verschillende technische vragen over de Begroting 2027 is niet steeds de specifiek gevraagde informatie verstrekt. Bij RIS 2026-T-71, vraag 2, is geen volledig samenhangend overzicht verstrekt van de oorzaken van de tekorten. Bij vraag 3 is verwezen naar het provinciale toezichtkader GTK 2026, zonder de specifieke bepaling te noemen waarop de bijzondere behandeling van de reserveonttrekking is gebaseerd. Bij vraag 8 is verwezen naar de afzonderlijke begrotingspagina's in plaats van een integraal overzicht van de investeringskredieten. Ook bij RIS 2026-T-77, vraag 1a, wordt voor de gevolgen van aanpassing van het investeringstempo verwezen naar het nog lopende onderzoek van Berenschot. **a.** Hoe beoordeelt het college de volledigheid en bruikbaarheid van deze beantwoording, gezien het belang van de gevraagde informatie voor het budgetrecht en de controlerende taak van de gemeenteraad? Antwoord:

			Het college zet in op zorgvuldige, volledige en juiste beantwoording van de vragen die zijn gesteld. Het is niet mogelijk om vooruitlopend op lopende processen al een antwoord te geven. **b.** Welke van de specifiek gevraagde gegevens zijn al beschikbaar en waarom zijn deze niet rechtstreeks of in samenhang verstrekt? Antwoord: Zie antwoord 7a. **c.** Kan het college vóór de begrotingsbehandeling van 5 november alsnog een overzicht verstrekken van de belangrijkste oorzaken van de meerjarige tekorten, de te autoriseren investeringskredieten en de beschikbare mogelijkheden om uitgaven en investeringen bij te sturen? Antwoord: Zie antwoord 7a. **d.** Kan het college alsnog de exacte bepaling uit het GTK 2026 aanwijzen waarop de inzet van circa € 8 miljoen uit de algemene reserve is gebaseerd, inclusief de voorwaarden die daarvoor gelden en de wijze waarop de gemeente daaraan voldoet? Antwoord: Zie antwoord 7a. **e.** Indien deze informatie niet vóór de begrotingsbehandeling kan worden verstrekt, hoe beoordeelt het college dan of de raad voldoende is geïnformeerd om een zorgvuldig besluit over de Begroting 2027 te nemen? Antwoord: Zie antwoord 7a.
8	7–8 en 65–74	Lokale heffingen / Voorzieningen / Financieel meerjarenperspectief	De Begroting 2027 laat vanaf 2028 aanzienlijke structurele tekorten zien. Tegelijkertijd betalen inwoners en ondernemers gemeentelijke belastingen en heffingen en zijn zij afhankelijk van gemeentelijke voorzieningen. Volgens de begroting stijgen de geraamde gemiddelde gemeentelijke woonlasten in 2027 voor een eigenaar-bewoner met een meerpersoonshuishouden van € 944 naar € 956 per jaar. Ook voor andere typen huishoudens worden hogere lasten geraamd. **a.** Welke gevolgen verwacht het college dat de noodzakelijke financiële maatregelen vanaf 2028 kunnen hebben voor de gemeentelijke belastingen en heffingen, de beschikbaarheid van voorzieningen en de kwaliteit van dienstverlening aan inwoners en ondernemers? Antwoord:

			Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6. **b.** Welke mogelijkheden ziet het college om de structurele tekorten te beperken door de eigen organisatie efficiënter in te richten, bestaande uitgaven te heroverwegen en investeringen anders te plannen, voordat wordt gekozen voor hogere lokale lasten of beperkingen van voorzieningen? Antwoord: Zie antwoord 8a. **c.** Hoe waarborgt het college dat de financiële gevolgen van toekomstige maatregelen voor inwoners, ondernemers, verenigingen en de verschillende dorpskernen inzichtelijk worden gemaakt? Antwoord: Zie antwoord 8a. **d.** Is het college bereid bij de Perspectiefnota 2028 verschillende financieel doorgerekende mogelijkheden voor te leggen, waarbij per mogelijkheid duidelijk wordt wat de gevolgen zijn voor de gemeentelijke financiën, de lokale lasten en het voorzieningenniveau? Zo nee, waarom niet? Antwoord: Zie antwoord 8a.
9	49–56	Duurzaamheid en energie / Warmtetransitie / Investeringen	Het coalitieakkoord bevat de ambitie om in 2045 klimaatneutraal te zijn. Daarnaast zet het college in op de warmtetransitie, duurzame energieopwekking, uitvoering van het bestaande zon- en windbeleid en verdere verduurzaming van gemeentelijke gebouwen. Tegelijkertijd laat de meerjarenraming vanaf 2028 aanzienlijke structurele tekorten zien. **a.** Welke gemeentelijke uitgaven, investeringen en financiële verplichtingen zijn voor de jaren 2027–2030 verbonden aan deze klimaat- en energieambities? Kan het college daarbij onderscheid maken tussen eigen gemeentelijke middelen, rijks- en provinciale bijdragen, externe financiering en eventuele bijdragen van inwoners en ondernemers? Antwoord: Deze technische vraag is dermate omvangrijk dat deze binnen de gestelde aanlevertermijn niet is te beantwoorden. **b.** Welk deel van deze uitgaven vloeit voort uit wettelijke verplichtingen of reeds genomen besluiten, en welk deel betreft beleidskeuzes waarover de gemeenteraad nog kan besluiten? Antwoord:

			Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6. **c.** Welke mogelijkheden heeft het college onderzocht om deze ambities goedkoper, later of op een andere wijze uit te voeren? Welke financiële besparingen en gevolgen zouden daarmee samenhangen? Antwoord: Zie antwoord 9b. **d.** Welke financiële gevolgen kan de uitvoering van het warmteprogramma hebben voor woningeigenaren, huurders en ondernemers, en hoe worden betaalbaarheid, uitvoerbaarheid en keuzevrijheid daarbij meegewogen? Antwoord: Het warmteprogramma is nog niet gereed en daarom kan nog geen antwoord op de vraag gegeven worden. **e.** Welke externe advies-, onderzoeks- en inhuurkosten worden gemaakt voor de voorbereiding en uitvoering van deze programma's, en hoe beoordeelt het college de noodzaak en doelmatigheid daarvan? Antwoord: Het warmteprogramma is een verplicht onderdeel uit de Omgevingswet. Er wordt in 2027 expertise ingehuurd om mee te schrijven aan het warmteprogramma. Dit achten wij noodzakelijk. **f.** Hoe verantwoordt het college de voortzetting van deze ambities in verhouding tot de structurele financiële tekorten vanaf 2028 en de noodzaak om bestaande gemeentelijke voorzieningen betaalbaar te houden? Antwoord: De ambitie van de gemeente om in 2045 Klimaatneutraal te zijn is gebaseerd op de Klimaatwet en het gemeentelijk beleid. **g.** Kan het college per klimaat- en energieprogramma inzichtelijk maken welke concrete resultaten tot nu toe zijn bereikt, hoeveel gemeentelijk geld daaraan is besteed en welke meetbare resultaten met de nog geplande uitgaven worden verwacht? Hoe beoordeelt het college daarbij of de maatschappelijke en financiële opbrengsten opwegen tegen de kosten? Antwoord: Deze vraag overstijgt het niveau van de begroting. Wij informeren u via diverse reguliere manieren over de resultaten van ons beleid.

10		Algemeen	De gemeente Land van Cuijk kent een omvangrijk agrarisch buitengebied. Tegelijkertijd worden maatregelen voorbereid en uitgevoerd op het gebied van natuurherstel, waterkwaliteit, waterbeheer en de inrichting van het landelijk gebied. Deze kunnen financiële gevolgen hebben voor de gemeente en voor agrarische ondernemers. **a.** Welke gemeentelijke middelen worden in de Begroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030 ingezet voor natuurherstel, waterbeheer, klimaatadaptatie en de inrichting van het landelijk gebied? Kan het college daarbij onderscheid maken tussen wettelijke verplichtingen, bestaande afspraken en eigen beleidsambities? Antwoord: Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6. **b.** Welke concrete en lokaal beschikbare meetgegevens onderbouwen de noodzaak van de maatregelen waarvoor gemeentelijke middelen worden ingezet? Waar wordt gebruikgemaakt van modellen of aannames, en welke onzekerheden zijn daarbij bekend? Antwoord: Voor het onderdeel biodiversiteit wordt hiervoor de Monitoring Biodiversiteit uitgevoerd door de WUR ingezet. **c.** Welke financiële en bedrijfsmatige gevolgen kunnen deze maatregelen hebben voor agrarische ondernemers en grondeigenaren, waaronder beperkingen van grondgebruik, aanpassing van waterpeilen en mogelijke waardevermindering van landbouwgrond? Antwoord: Onze insteek is dat maatregelen op het gebied van natuurherstel, waterkwaliteit en waterbeheer in positieve zin kunnen bijdragen voor agrarische bedrijven. **d.** Welke alternatieven heeft het college onderzocht die dezelfde wettelijke en ecologische doelen kunnen bereiken tegen lagere maatschappelijke kosten of met minder gevolgen voor agrarische bedrijven? Antwoord: In het kader van de uitvoering van o.a. de Visie Vitaal landelijk gebied onderzoeken we momenteel de mogelijkheden om verschillende opgaven met elkaar te verbinden ((natuurinclusieve) kringlooplandbouw, agro-forestry, etc.). Bij het stimuleren van natuurinclusieve vormen van kringlooplandbouw zullen we ons in eerste instantie richten op gebieden waar we natuurdoelen nastreven, zoals de randzones van natuurgebieden, beekdalen en de groene verbindingen die we tussen natuurgebieden willen realiseren.

			e. Is het college bereid om bij de aangekondigde heroverweging van gemeentelijke uitgaven ook de eigen ambities op het gebied van natuurherstel, waterbeheer en inrichting van het buitengebied kritisch te beoordelen, en daarbij het behoud van agrarische bedrijvigheid en het voorkomen van onnodige beperkingen van landbouwgrond expliciet mee te wegen? Zo nee, waarom niet? Antwoord: Dat hangt af van de politieke keuzes die uw raad maakt. Voor het proces om tot keuzes te komen verwijzen we u naar RIS 2026-Rmemo-6.